

ВІДКРИТІСТЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ:
оцінка стану забезпечення права на доступ
до публічної інформації

звіт за результатами дослідження

Відкритість Національної поліції України: оцінка стану забезпечення права на доступ до публічної інформації – 2017. Звіт за результатами дослідження / Юрчик І.В. – К. : Софія-А, 2018 р. – 44 с.

Видання присвячене огляду стану дотримання права на доступ до публічної інформації в установах Національної поліції України як основного з критеріїв відкритості діяльності - одного з основоположних принципів, встановлених Законом України «Про Національну поліцію», а також містить загальний виклад системних проблем в цій сфері та рекомендації щодо їх подолання.

Дослідження ґрунтується на даних, отриманих в ході «Моніторингова кампанія відкритості Національної поліції в рамках Омбудсмен+», що реалізуовувалась протягом періоду з червня 2017 року по квітень 2018 експертами Асоціації УМДПЛ у взаємодії з громадськими активістами з усіх областей України. Методологією дослідження виступила адаптована до специфіки діяльності Національної поліції України «Методологія оцінки рівня забезпечення доступу до публічної інформації суб'єктами владних повноважень», розроблена експертною радою при Секретаріаті Омбудсмена.

Редактор: Юрчик І.В.

Дизайн та верстка: Юрчик І.В.

Проект «Моніторингова кампанія відкритості Національної поліції в рамках Омбудсмен+» впроваджується в рамках проекту «Зміцнення потенціалу Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини», який виконується Програмою розвитку ООН в Україні та фінансується Міністерством закордонних справ Данії.

Думки, висновки чи рекомендації належать авторам та упорядникам цього видання і не обов'язково відображають погляди Міністерства закордонних справ Данії, Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй чи інших агенцій ООН.

За підтримки Програми розвитку ООН в Україні
та Міністерства закордонних справ Данії

© Юрчик І.В.

© Асоціація УМДПЛ, 2018

Зміст

Вступ.....	4
РОЗДІЛ I. Забезпечення доступу до публічної інформації на рівні НПА.....	6
РОЗДІЛ II. Надання публічної інформації у відповідь на запити.....	14
РОЗДІЛ III. Наповнення офіційних сайтів публічною інформацією.....	32
РОЗДІЛ IV. Доступ до публічної інформації в приміщенні розпорядників.....	40
Висновки.....	42

ВСТУП

З квітня по грудень 2017 року Асоціація УМДПЛ здійснила моніторинг 151 установи Національної поліції України. До вибірки увійшли:

- апарат Національної поліції України,
- 25 Головних управлінь Національної поліції в областях та у м. Києві,
- 125 територіальних підрозділів Головних управлінь Національної поліції в областях (по 5 територіальних (відокремлених) підрозділів Національної поліції в кожній області та в м. Києві)

Моніторинг здійснювався відповідно до «Методології оцінки рівня забезпечення доступу до публічної інформації суб'єктами владних повноважень» (далі – Методологія), яку розробили громадські експерти у співпраці з Секретаріатом Уповноваженого ВРУ з прав людини у 2016 році.

За отриманими станом на грудень 2017 року даними було сформовано рейтинг рівня забезпечення доступу до публічної інформації установами поліції. До рейтингу увійшов центральний апарат Національної поліції України, а також, її територіальні підрозділи – 25 Головних управлінь в областях та у м. Києві. При формуванні приведеного рейтингу в частині імплементації вимог чинного законодавства в свої нормативно-правові акти, а також, в частині наповнення офіційних веб-сайтів, не враховувались дані, отримані під час моніторингу територіальних (відокремлених) підрозділів Головних управлінь Національної поліції, оскільки вони, відповідно до структури органів Національної поліції, значно обмежені в формуванні політики відкритості на рівні нормативних документів та не мають окремих – веб сайтів.

Моніторинг установ Національної поліції України здійснюється в рамках проекту «Зміцнення потенціалу Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини», який виконується Програмою розвитку ООН в Україні та фінансується Міністерством закордонних справ Данії.

Мета моніторингу полягає в проведенні об'єктивної та незалежної оцінки стану виконання законодавства про доступ до публічної інформації установами Національної поліції.

Завдання моніторингу:

1. Виявити прогалини та невідповідності в офіційних документах, розпорядників публічної інформації в частині регулювання питань пов'язаних із забезпеченням доступу запитувачів до інформації.
2. Виявити порушення, які допускають розпорядники публічної інформації при наданні відповідей на запити.
3. Виявити проблеми, з якими стикаються запитувачі при пошуку публічної інформації на офіційних сайтах розпорядників публічної інформації.
4. Виявити порушення, які допускають розпорядники публічної інформації при організації доступу до публічної інформації в своїх приміщеннях, зокрема доступу до засідань колегіальних суб'єктів владних повноважень.

Принципи моніторингу:

1. Принцип об'єктивності – дослідження відображає реальний стан виконання вимог законодавства незалежно від суб'єктивного ставлення моніторів до об'єкта дослідження.
2. Принцип законності – дослідження засновано на вимогах, що пред'являються чинним законодавством щодо порядку забезпечення доступу до інформації суб'єктів владних повноважень.

Шкала та порядок оцінки

Методологія складається з чотирьох частин, які дозволяють комплексно оцінити рівень виконання суб'єктами владних повноважень вимоги Закону України «Про доступ до публічної інформації». Кожен з розділів методології ґрунтується на законодавстві, тому всі вони є однаково важливими. Кожен розділ має свою шкалу та порядок оцінювання. Максимальна кількість балів, яку можна отримати за кожен розділ прирівнюється до 25%. При підрахунку загального рівня забезпечення доступу до публічної інформації сумуються результати у відсотках, які були отримані за кожен розділ (25%+25%+25%+25%=100%)

Оцінка рівня забезпечення доступу до публічної інформації суб'єктами владних повноважень:

Незадовільний рівень від 0% до 20%

Низький рівень від 21% до 40%

Задовільний рівень від 41% до 60%

Середній рівень від 61% до 80%

Високий рівень від 81% до 100%

Відтак, за результатами моніторингової кампанії було сформовано рейтинг відкритості установ Національної поліції України.

Таблиця 1. Загальний рейтинг установ Національної поліції України

Назва установи	Загальний (від 100%)	НПА (від 25%)	Запити (від 25%)	Сайти (від 25%)	Приміщення (від 25%)
ГУНП у Тернопільській області	60,8	15,3	20,8	8,3	16,4
ГУНП у Вінницькій області	59,9	9,7	16,3	9,7	24,2
ГУНП у Волинській області	59,1	11,8	25,0	7,5	14,8
Апарат Національної поліції України	57,9	9,7	14,6	10,9	22,7
ГУНП у Рівненській області	55,7	9,7	15,8	8,3	21,9
ГУНП у Чернівецькій області	55,5	10,4	23,1	7,1	14,8
ГУНП у Донецькій області	55,2	13,9	18,3	8,9	14,1
ГУНП у Хмельницькій області	54,4	9,0	18,1	10,1	17,2
ГУНП у Закарпатській області	54,0	15,3	15,8	8,1	14,8
ГУНП у Миколаївській області	53,2	0,0	20,0	11,3	21,9
ГУНП у Івано-Франківській області	51,8	4,2	16,7	8,3	22,7
ГУНП у Кіровоградській області	50,9	9,7	12,5	9,9	18,8
ГУНП у Житомирській області	50,5	2,8	20,4	10,1	17,2
ГУНП у Полтавській області	50,3	8,3	17,5	9,7	14,8
ГУНП у Харківській області	49,1	5,6	19,9	7,2	16,4
ГУНП у Херсонській області	48,8	0,0	20,2	7,5	21,1
ГУНП у м. Києві	48,2	8,3	20,0	10,5	9,4
ГУНП у Сумській області	47,1	0,0	20,4	9,5	17,2
ГУНП у Львівській області	45,3	10,4	17,3	10,5	7,0
ГУНП у Запорізькій області	44,9	1,4	20,2	10,0	13,3
ГУНП у Черкаській області	44,9	0,0	15,8	8,7	20,3
ГУНП у Чернігівській області	41,9	7,6	12,5	8,4	13,3
ГУНП у Луганській області	39,0	8,3	19,2	4,5	7,0
ГУНП у Одеській області	39,0	0,0	14,2	10,8	14,1
ГУНП у Київській області	36,1	5,6	18,1	7,0	5,5
ГУНП у Дніпропетровській області	35,5	0,0	8,3	10,7	16,4

РОЗДІЛ I. Забезпечення доступу до публічної інформації на рівні НПА

Дослідження мало на меті визначити рівень імплементації Національною поліцією України законодавчих норм, які спрямовані на забезпечення доступу до публічної інформації. Оцінка рівня забезпечення доступу до публічної інформації Національною поліцією України та її територіальними підрозділами на рівні відомчих нормативно-правових актів проводилась за наступними параметрами:

1. Визначено спеціальний структурний підрозділ, який організовує доступ до публічної інформації або визначено посадову особу, яка організовує доступ до публічної інформації.
2. Забезпечено систематичне оприлюднення публічної інформації.
3. Затверджено порядок опрацювання (розгляду) запитів на інформацію.
4. Визначено спеціальні телефон, факс, електронну скриньку та поштову адресу для отримання запитів.
5. Затверджено систему обліку документів, що містять публічну інформацію.
6. Наявність порядку обліку запитів на інформацію.
7. Наявність спеціального місця для роботи запитувачів з документами чи їх копіями.
8. Затверджено розмір плати за копіювання або друк документів, які містять публічну інформацію.
9. Затверджено порядок (інструкцію) щодо обмеження доступу до інформації, яка не суперечить чинному законодавству.

Аналізувались нормативні документи, надані апаратом Національної поліції України та Головними управліннями в областях та в м. Києві. Всього проаналізовано нормативно-правові акти 26 установ.

Розглянемо ситуацію з імплементацією означених норм в розрізі кожного пункту Методології:

1. Визначено спеціальний структурний підрозділ, який організовує доступ до публічної інформації або визначено посадову особу, яка організовує доступ до публічної інформації

Ця норма прямо передбачена п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про доступ до публічної інформації», а саме: «...визначенням розпорядником інформації спеціальних структурних підрозділів або посадових осіб, які організовують у встановленому порядку доступ до публічної інформації, якою він володіє». До обов'язків таких структурних підрозділів (чи осіб), зокрема, мають відноситися: виступати головною контактною особою (підрозділом) у питаннях отримання та задоволення запитів на інформації; надавати допомогу особам в отриманні інформації. Наказом МВС №95 «Про організацію роботи із запитами на публічну інформацію в Національній поліції України» передбачено загальний розподіл відповідальності за забезпечення доступу до публічної інформації між структурними підрозділами. Так, встановлено, що організацією та контролем за виконанням запитів на публічну інформацію займається Департамент документального забезпечення Національної поліції, натомість, питаннями оприлюднення інформації займається Департамент комунікації. В цьому ж документі вказано, що даними питаннями на рівні територіальних підрозділів Національної поліції займаються спеціально визначені відповідальні особи. Проте, більша частина управлінь в областях не надали нормативних документів, якими б визначались такі особи. Ще гірша ситуація із визначенням відповідальних за доступ до публічної інформації в територіальних підрозділах управлінь в областях – відділах та відділках поліції. Основною причиною такої ситуації бачимо відсутність в Наказі МВС №95 прямого обов'язку керівництва управлінь в областях визначати відповідальних осіб в підпорядкованих установах усіх рівнів. Як позитивний приклад такого регулювання можна навести Наказ начальника ГУНП в Закарпатській області №1756, де визначено відповідальних осіб для всіх підпоряд-

кованих Управлінню установ.

13 із 25 управлінь в областях не визначили належним чином осіб, відповідальних за доступ до публічної інформації, що ж стосується підпорядкованих їм територіальних відділень, лише 5 управлінь в областях передбачили в своїх наказах порядок визначення відповідальних осіб. Проте, виходячи з того, що частково ця норма врегульована Наказом МВС №95, тим установам, які надали цей нормативний документ, було зараховано 0,5 бала. Загалом, в Національній поліції України законодавчу вимогу визначення осіб, відповідальних за доступ до публічної інформації, виконано на 63,5%.

2. Забезпечено систематичне оприлюднення публічної інформації

Ця норма прямо передбачена п. 1 ч. 1 ст. 5 ЗУ «Про доступ до публічної інформації», а саме: «...систематичне та оперативне оприлюднення інформації: – в офіційних друкованих виданнях; – на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет; – на інформаційних стендах; – будь-яким іншим способом; (п. 1 ч. 1 ст. 5 ЗУ «Про доступ до публічної інформації»). Оцінювалося визначення розпорядником інформації спеціальних структурних підрозділів або посадових осіб, які на регулярній основі (систематично та оперативно) організують оприлюднення публічної інформації, визначеної в ст. 15 ЗУ «Про доступ до публічної інформації»

Лише в ГУНП в Хмельницькій області виконали норму в належному обсязі – із посиланням на встановлені Законом України “Про доступ до публічної інформації” строки оприлюднення. Ще 8 установ лише визначили, що оприлюдненням займається Департамент (сектор) комунікації, проте не визначили строки оприлюднення. Решта 17 установ дане питання на рівні власних нормативних документів не регулювали. Відтак, дану норму в Національній поліції України виконано на 20%.

3. Затверджено порядок опрацювання (розгляду) запитів на інформацію

П. 2 ст. 5 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» встановлює обов'язок надання інформації у відповідь на запит, що є другим основним способом доступу до публічної інформації – доступ через подання запиту на інформацію. Розпорядник інформації має затвердити чітку процедуру доступу до інформації за інформаційним запитом, ґрунтуючись на нормах ЗУ «Про доступ до публічної інформації». Оцінювалося наступне: зазначені всі форми подання запиту, прописаний порядок опрацювання запитів, окреслені строки надання відповіді, визначені підстави для відмови у наданні інформації.

Загалом, 10 установ не надали жодних документів, якими б регулювалось дане питання, 11 установ надали Наказ МВС №95, 5 установ надали власні організаційно-розпорядчі документи (Наказ начальника ГУНП). Жодна з установ не імплементувала повністю всі передбачені законодавством норми.

Загалом, дану норму в Національній поліції України виконано на 35,6%.

4. Визначено спеціальні телефон, факс, електронну скриньку та поштову адресу для отримання запитів

Згідно п. 2 ч. 1 ст. 14 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» запит на інформацію може бути індивідуальним або колективним. Запити можуть подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Розпорядник інформації має забезпечити право запитувачів подати запит в будь-який зручний спосіб, відповідно треба визначити спеціальні телефон, факс, електронну скриньку та поштову адресу для отримання запитів. Оцінювалося наявність НПА (розпорядження, рішення, тощо), яким визначалися спеціальні телефон, факс, електронну скриньку та поштову адресу для отримання запитів

Попри те, що дану інформацію можна знайти на більшості сайтів досліджуваних установ, 19 установ не надали нормативних документів, якими би затверджувались спеціальні телефон, факс, електронну скриньку та поштову адресу для отримання запитів. Це обумовлено тим, що більша частина досліджуваних установ не приймали нормативно-розпорядчих

документів для урегулювання питань забезпечення доступу до публічної інформації або ж не надали ці документи у відповідь на наш запит. Не вдалося знайти вказані нормативно-правові акти на сайтах установ. Траплялись також установи з числа тих, що приймали згадані НПА, які проігнорували вимоги чинного законодавства в цій частині.

Загалом, питання визначення спеціальних номерів телефону, факсу, електронних скриньок та поштових адрес для отримання запитів на публічну інформацію в Національній поліції України врегульовано на 26,9%.

5. Затверджено систему обліку документів, що містять публічну інформацію

Згідно ст. 18 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» для забезпечення збереження та доступу до публічної інформації документи, що знаходяться у суб'єктів владних повноважень, підлягають обов'язковій реєстрації в системі обліку. Відповідно, розпорядник інформації має своїм рішенням затвердити цю систему. Оцінювалося наявність НПА (розпорядження, рішення, тощо), яким затверджувалась система обліку документів, що містять публічну інформацію

Більша частина досліджуваних установ (21 з 26) взагалі не надала жодних документів щодо затвердження та функціонування такої системи обліку. Так, дане питання в запиті здебільшого ігнорувалось, або ж надавались посилання на НПА рівня Національної поліції України, Міністерства внутрішніх справ чи Кабінету міністрів України, проте, вказаними НПА дане питання не регулюється.

5 установ так чи інакше згадували дане питання в наказах рівня керівництва ГУНП, проте жодна з них не врегулювала питання повністю. Серед зауважень: не визначено порядок та строки наповнення системи обліку, а також, не визначено відповідальні за ведення обліку структурні підрозділи чи особи, не повністю імplementовані вимоги ст.18 ЗУ «Про доступ», окремої уваги заслуговує затвердження переліків публічної інформації, що прямо суперечить чинному законодавству, яким встановлено, що «Публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом» (ЗУ «Про доступ до публічної інформації»). Іншими словами, розпорядник, складаючи перелік публічної інформації, автоматично обмежує в доступі ту інформацію, яка не потрапила до переліку або може викликати сумнів щодо належності до того чи іншого пункту переліку у виконавця запиту.

Дослідженням встановлено, що в Національній поліції України питання організації та ведення системи обліку документів, що містять публічну інформацію, не врегульоване на центральному рівні. Якщо ж брати до уваги розпорядчі документи рівня керівництва управлінь в областях, середній показник становитиме 9,6%.

6. Наявність порядку обліку запитів на інформацію

Згідно п. 3 ч. 1 ст. 14 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» розпорядник має вести облік запитів на інформацію. Тобто, розпорядник має визначити, що запити на інформацію реєструються окремо та ведеться їх облік. Оцінювалося наявність відповідного НПА (розпорядження, рішення, тощо)

Дане питання непогано прописано в Наказі МВС №95, разом з тим, ГУНП у Волинській, Кіровоградській, Львівській, Рівненській та Тернопільській прописали це питання в своїх внутрішніх документах (Наказ начальника ГУНП). Вцілому, 15 установ повною мірою імplementували вимоги чинного законодавства в цій частині.

Проте, 9 установ не надали жодних НПА щодо затвердження такого порядку. Окрім того, ГУНП в Івано-Франківській області надали Наказ начальника ГУНП, а ГУНП в Хмельницькій області послались на інструкцію з діловодства, в обох випадках дане питання прописано лиш частково, натомість, цими розпорядниками не було надано Наказ НПУ №95.

Відтак, наявність порядку обліку запитів на інформацію в системі Національної поліції України оцінюється в 61,5%.

7. Наявність спеціального місця для роботи запитувачів з документами чи їх копіями

Згідно п. 4 ч. 1 ст. 14 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» розпорядник інформації має визначати спеціальні місця для роботи запитувачів з документами чи їх копіями, а також надавати право запитувачам робити виписки з них, фотографувати, копіювати, сканувати їх, записувати на будь-які носії інформації тощо. Оцінювалося наявність НПА (розпорядження, рішення, тощо), в якому визначалося спеціальне місце для самостійної роботи запитувачів з документами чи їх копіями.

5 з 26 установ визначили спеціальними місцями для роботи запитувачів приймальні громадян відповідними наказами керівництва ГУНП, щоправда, ГУНП у Вінницькій області визначено лише для приміщень ГУНП, натомість питання визначення спеціальних місць для роботи запитувачів з документами в територіальних підрозділах управління в області не прописано. ГУНП в Донецькій, Закарпатській, Тернопільській та Чернівецькій області передбачили визначення місць для роботи запитувачів з документами як для приміщень управлінь в областях, так і для усіх територіальних підрозділів. Решта установ не надали жодних нормативних документів, якими визначалось би це питання.

Загалом норма щодо визначення спеціального місця для роботи запитувачів з документами чи їх копіями в системі Національної поліції України імplementована на 19,2%.

8. Затверджено розмір плати за копіювання або друк документів, які містять публічну інформацію

Згідно ч. 3 ст. 21 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» розмір фактичних витрат визначається відповідним розпорядником на копіювання та друк в межах граничних норм, встановлених Кабінетом Міністрів України. У разі якщо розпорядник інформації не встановив розміру плати за копіювання або друк, інформація надається безкоштовно. Оцінювалося наявність НПА (розпорядження, рішення, тощо), в якому визначався розмір фактичних витрат який би не перевищував межі граничних норм, встановлених Кабміном, а також, затверджувався б спеціальний рахунок та зразок квитанції.

Жодна з установ не надала нормативно-правових документів, які б дали змогу встановити належне регулювання порядку відшкодування фактичних витрат за копіювання та друк. Наказом №95 приводиться таблиця розмірів компенсації, взята з Постанови Кабінету міністрів про затвердження граничних розмірів фактичних витрат на копіювання та друк. Таким чином, розрахунку фактичних витрат не приводиться, пропонується розраховувати виходячи від максимуму, встановленого Кабміном.

В Наказі МВС № 95 зазначено: «Зразок квитанції, реєстр надісланих квитанцій, класифікатор органів та підрозділів поліції надсилаються для використання до відповідних органів та підрозділів поліції Департаментом фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку Національної поліції України». Натомість установи Національної поліції у відповідях на наші запити щодо цього питання вказували, що питання відшкодування фактичних витрат на копіювання та друк залишається не врегульованим, оскільки такої інформації ні згаданим Департаментом, ні ким іншим їм надано не було.

ГУНП в Львівській області надали квитанцію та рахунок для відшкодування, проте не надали порядок розрахунку фактичних витрат. ГУНП в Закарпатській області надали рахунок і квитанцію, проте без нормативно-правових актів, якими б це затверджувалось. Також приводиться вартість друку сторінки А4, яка суттєво менша від зазначеної в наказі НПУ №95 розрахунковій таблиці, сам же процес розрахунку документальним чином не зафіксовано.

У Законі України «Про доступ до публічної інформації» сказано: «у разі якщо розпорядник інформації не встановив розміру плати за копіювання або друк, інформація надається безкоштовно». Відтак, оцінюючи поточний стан регулювання даного питання в Національній поліції України, мусимо констатувати, що будь-який об'єм інформації у відповідь на запит

має надаватись безкоштовно до належного регулювання питання. Натомість, моніторинговою кампанією фіксувались відмови у наданні інформації із посиланням на несплату фактичних витрат.

Загалом питання відшкодування фактичних витрат за копіювання та друк в Національній поліції України врегульоване на 2,9% – за рахунок згаданих вище ГУНП в Закарпатській (отримали 0,25 з 1 бала) та Львівській (отримали 0,5 з 1 бала) областях.

9. Затверджено порядок (інструкцію) щодо обмеження доступу до інформації, яка не суперечить чинному законодавству

Законом України «Про доступ до публічної інформації» встановлено загальне правило обмеження доступу до публічної інформації, яке полягає в обов'язковому застосуванні «трискладового тесту» (частина 2 статті 6) при вирішенні питання доцільності обмеження доступу до публічної інформації на підставі віднесення її, згідно з законом, до таємної або службової. Так званий «Трискладовий тест» повинен застосовуватись під час встановлення наявності законних підстав для обмеження доступу до публічної інформації у першому, і кожному наступному випадку обмеження доступу до інформації, навіть якщо раніше відповідну інформацію вже було обмежено в доступі. Відповідно, оцінювалась наявність НПА, якими було б затверджено порядок обмеження доступу до публічної інформації та визначено осіб чи структурних підрозділів, відповідальних за проведення «трискладового тесту».

Дане питання в Національній поліції частково регулюється Наказами НПУ №65 та №385, проте ряд питань залишається неврегульованими. Жодна з установ не надала підтвердження нормативно-правового регулювання порядку обмеження доступу до інформації. ГУНП в Івано-Франківській та Луганській областях, а також, Національна поліція України, надали вищезгадані Накази НПУ №65 та №385, решта або проігнорувала дане питання, або не надали підтверджувальних нормативно-правових актів, або ж взагалі посилались на нормативно-правові акти, які втратили чинність. Наказом НПУ №65 вказано, що в центральному органі управління поліцією створюється центральна комісія з питань роботи зі службовою інформацією, а також, що в установах поліції рішенням керівництва цих установ створюються власні комісії. Варто зауважити, що ні Центральним апаратом Національної поліції, ні жодним з територіальних підрозділів не було надано ні положення про такі комісії, ні відомості про їх склад, а отже, немає жодних документальних свідчень створення та роботи таких комісій. Щоправда, в порядку особистої комунікації з керівництвом структурних підрозділів було вказано, що на рівні Центрального апарату НПУ комісія все ж є, а от на рівні областей такі комісії не створювались. Відтак, стає зрозуміло, що виконувати вимоги чинного законодавства щодо порядку обмеження доступу до публічної інформації Національна поліція просто не може на даний час.

Разом з тим, важливо наголосити, що в жодному з НПА з числа наданих установами Національної поліції не було вказано, що щоразу при надходженні запиту щодо надання інформації, яка має гриф ДСК, відповідна комісія має переглядати обмеження в доступі, проводячи так званий «трискладовий тест».

Загалом питання порядку обмеження доступу до публічної інформації врегульоване в Національній поліції України на 5,8%.

Параметри, приведені в таблиці: [I] – Визначено спеціальний структурний підрозділ, який організовує доступ до публічної інформації або визначено посадову особу, яка організовує доступ до публічної інформації; [II] – Забезпечено систематичне оприлюднення публічної інформації; [III] – Затверджено порядок опрацювання (розгляду) запитів на інформацію; [IV] – Визначено спеціальні телефон, факс, електронну скриньку та поштову адресу для отримання запитів; [V] – Затверджено систему обліку документів, що містять публічну інформацію; [VI] – Наявність порядку обліку запитів на інформацію; [VII] – Наявність спеціального місця для роботи запитувачів з документами чи їх копіями; [VIII] – Затверджено розмір плати за копіювання або друк документів, які містять публічну інформацію; [IX] – Затверджено порядок (інструкцію) щодо обмеження доступу до інформації, яка не суперечить чинному законодавству.

Таблиця 2. Результати оцінки поточного стану регулювання права на доступ до публічної інформації на рівні відомчих НПІА

Назва установи	Бал (1 або 0)								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
ГУНП у Вінницькій області	1	0	0,5	0	0	1	1	0	0
ГУНП у Волинській області	1	0,5	0,75	1	0	1	0	0	0
ГУНП у Дніпропетровській області	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГУНП у Донецькій області	1	0,5	0,5	1	0	1	1	0	0
ГУНП у Житомирській області	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ГУНП у Закарпатській області	1	0,5	0,5	1	0,25	1	1	0,25	0
ГУНП у Запорізькій області	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0
ГУНП у Івано-Франківській області	0	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0,5
ГУНП у Кіровоградській області	0,75	0	0,75	1	0	1	0	0	0
ГУНП у Київській області	0,5	0	0,5	0	0	1	0	0	0
ГУНП у Луганській області	0,5	0,5	0,5	0	0	1	0	0	0,5
ГУНП у Львівській області	1	0,5	0,75	0	0	1	0	0,5	0
ГУНП у Миколаївській області	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГУНП у Одеській області	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГУНП у Полтавській області	1	0	0,5	0	0,5	1	0	0	0
ГУНП у Рівненській області	0,75	0	0,75	1	0	1	0	0	0
ГУНП у Сумській області	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГУНП у Тернопільській області	1	0	0,75	1	0,75	1	1	0	0
ГУНП у Харківській області	0,5	0	0,5	0	0	1	0	0	0
ГУНП у Херсонській області	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГУНП у Хмельницькій області	1	1	0	0	0,75	0,5	0	0	0
ГУНП у Черкаській області	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГУНП у Чернігівській області	1	0,5	0	1	0,25	0	0	0	0
ГУНП у Чернівецькій області	1	0,25	0,5	0	0	1	1	0	0
ГУНП у м. Києві	1	0,5	0,5	0	0	1	0	0	0
Апарат Національної поліції України	1	0,5	0,5	0	0	1	0	0	0,5

Таблиця 3. Рейтинг установ Національної поліції України щодо регулювання права на доступ до публічної інформації на рівні відомчих НПІА

Установа	%
ГУНП у Закарпатській області	61,1
ГУНП у Тернопільській області	61,1
ГУНП у Донецькій області	55,6
ГУНП у Волинській області	47,2
ГУНП у Львівській області	41,7
ГУНП у Чернівецькій області	41,7
ГУНП у Вінницькій області	38,9
ГУНП у Кіровоградській області	38,9
ГУНП у Рівненській області	38,9
Апарат Національної поліції України	38,9
ГУНП у Хмельницькій області	36,1
ГУНП у Луганській області	33,3

ГУНП у Полтавській області	33,3
ГУНП у м. Києві	33,3
ГУНП у Чернігівській області	30,6
ГУНП у Київській області	22,2
ГУНП у Харківській області	22,2
ГУНП у Івано-Франківській області	16,7
ГУНП у Житомирській області	11,1
ГУНП у Запорізькій області	5,6
ГУНП у Дніпропетровській області	0
ГУНП у Миколаївській області	0
ГУНП у Одеській області	0
ГУНП у Сумській області	0
ГУНП у Херсонській області	0
ГУНП у Черкаській області	0

Для правильного розуміння рейтингу, важливо розуміти наступне: до уваги брались лише надані у відповідь на запит документи; якщо ж суб'єкт дослідження у відповідь на запит ігнорував певне питання або ж не надавав копію запитуваного нормативно-правового акту, то по даному питанню отримував оцінку «0». Відтак, 7 управлінь, що становить 25 % від досліджуваних розпорядників, надали відповіді, із яких не можливо було встановити порядок регулювання всіх перерахованих вище питань. Інформація, яка надавалась в описовому форматі в тілі відповіді на запит, не приймалась до аналізу, оскільки таке надання інформації унеможливило перевірку фактичного регулювання тих чи інших питань в установі.

Загальною проблемою, в першу чергу, можна назвати абсолютно різний набір нормативних документів рівня Національної поліції та Міністерства внутрішніх справ, якими, на думку відповідальних осіб та юристів, керується Національна поліція та її територіальні підрозділи в частині забезпечення доступу до публічної інформації. Так, велика частина розпорядників не надала і навіть не посилалась в своїх відповідях на профільний наказ МВС №95 «Про організацію роботи із запитами на публічну інформацію в Національній поліції України», забували також про наказ №365 (перелік службової інформації) та №65 (порядок роботи з ДСК). Ще менше розпорядників приводили чинні інструкції з діловодства та решту НПА, покликаних регулювати вказані вище питання. Деякі установи посилались на НПА, які регулювали оцінювані питання в системі органів міліції.

Серед загальних проблем, виявлених аналізом наданих НПА, варто наголосити на такому:

- 1) відсутнє або неефективне регулювання перегляду грифу ДСК та проведення «трискладового тесту»;
- 2) процедура стягнення фактичних витрат за копіювання та друк не відповідає чинному законодавству, розміри фактичних витрат не прораховуються, а взяті з постанови Кабміну про граничні розміри; не визначено (крім одного випадку) рахунків для відшкодування; відтак – за наявного нормативного регулювання Національна поліція має надавати будь-який об'єм інформації безкоштовно;
- 3) в більшості випадків не визначено посадову особу, відповідальну за доступ до публічної інформації, в таких випадках розпорядник посилається на положення про ДДЗ та ДК, в окремих випадках – на посадові інструкції конкретних осіб; таким чином, ряд питань залишається неконтрольованими;
- 4) в більшості випадків, не видається НПА на рівні начальника установи, якими б регулювались досліджувані питання; як наслідок – більшість питань, які досліджувались, не врегульовано. Іншими словами, в профільних НПА МВС та НПУ не покладено прямого обов'язку щодо регулювання ряду питань на рівні розпорядчих рішень рівня керівни-

цтва установ Національної поліції. Разом з тим, логічною була б підготовка типового документу (форми чи зразка Наказу) з переліком обов'язкових до врегулювання питань.

Коментарі до Наказу МВС №95:

- серед вимог до оформлення запиту обов'язковим надання по-батькові запитувача, тоді як Законом України «Про доступ до публічної інформації» передбачено «ім'я або найменування запитувача». Моніторинговою кампанією неодноразово фіксувалось відмова у реєстрації запитів установами Національної поліції саме через те, що запитувачем не було вказано по-батькові. Таким чином, така норма звужує дію Закону та обмежує гарантоване чинним законодавством право знати.
- Законом України «Про доступ до публічної інформації» вказується, що при наданні рішення щодо відстрочка в задоволенні запиту в разі настання обставин непереборної сили необхідно вказувати порядок оскарження такого рішення. Наказом НПУ №95 такої норми не передбачено, що звужує дію Закону.
- у даному документі питання порядку обмеження доступу до публічної інформації ніяким чином не прописано. Відтак, розпорядники покладаються на перелік відомостей, що становлять службову інформацію, затверджений Наказом НПУ №385 та закривають доступ до всіх документів, які містять інформацію з цього переліку, а також, послугуються встановленими раніше грифами ДСК, не застосовуючи так званий «трискладовий тест» (ч.2 ст.6 ЗУ «Про доступ до публічної інформації»)
- не передбачено порядок ретушування інформації з обмеженим доступом. Хоча Наказом НПУ №95 і передбачено, що у випадку наявності в документі інформації з обмеженим доступом надається лише відкрита інформація, відсутність деталізованого порядку ретушування призводить до зловживання нормою щодо обмеження доступу до інформації. Так, моніторинговою кампанією виявлено непоодинокі випадки обмеження доступу до документів, в яких частково міститься інформація з обмеженим доступом;
- не встановлено строки оприлюднення публічної інформації. Так, з питання оприлюднення інформації вказується, що оприлюднення забезпечується підрозділами комунікації, натомість не встановлено строки оприлюднення, немає посилань на чинне законодавство, яке регулює такі питання; не встановлено відповідальних осіб за підготовку, узагальнення та передачу інформації до департаменту чи підрозділів комунікації – іншими словами, не прописано, хто має готувати та передавати інформацію для оприлюднення, по факту департамент комунікації займається лише технічною частиною питання.
- щодо відшкодування фактичних витрат на копіювання та друк документів: Наказом МВС №95 вказано, що для вирахування вартості сторінки «..береться за основу розмір мінімальної заробітної плати, який діє на дату копіювання та друку документів» замість прорахунку фактичних витрат, виходячи з вартості витратних матеріалів. Для розрахунку вартості приводиться таблиця із я розрахунку вартості приводиться таблиця із постанови Кабміну №740 «Про затвердження граничних норм витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію» – документа, яким встановлено граничні розміри, максимально припустиму вартість. Тобто, МВС пропонує розраховувати вартість відшкодування затрат на копіювання чи друк виходячи не з фактичних витрат, а з максимально допустимих розмірів. Разом з тим, в Наказі МВС № 95 зазначено: «Зразок квитанції, реєстр надісланих квитанцій, класифікатор органів та підрозділів поліції надсилаються для використання до відповідних органів та підрозділів поліції Департаментом фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку Національної поліції України». Натомість установи Національної поліції вказували, що питання відшкодування фактичних витрат на копіювання та друк залишається не врегульованим, оскільки такої інформації їм надано не було. Це ставить питання до контролю за виконанням даного Наказу.
- територіальні підрозділи не зобов'язуються деталізувати норми на рівні своїх розпорядчо-організаційних документів.

РОЗДІЛ II. Надання публічної інформації у відповідь на запити

Протягом моніторингової кампанії спрямованої на виявлення рівня забезпечення установами Національної поліції України доступу до публічної інформації, що здійснювалась в рамках Платформи «Омбудсмен+», до Апарату Національної поліції України та до 150 територіальних підрозділів Національної Поліції України було направлено 5 хвиць запитів на отримання публічної інформації.

До загальної вибірки увійшли: Головні управління Національної поліції в кожній із областей України (всього – 24) та Головне управління Національної поліції в місті Києві, по п'ять територіальних підрозділів (відділи або відділення поліції) в кожній області та в місті Києві, а також Апарат Національної поліції України.

Для встановлення рівня забезпечення доступу до публічної інформації шляхом надання інформації на запити, кожна відповідь оцінювалась відповідно до таких параметрів:

- 1) Доступність контактів дня подання запиту на інформацію
- 2) Надання відповіді:
 - офіційний бланк розпорядника інформації
 - вихідний номер
 - підпис
 - дата
- 3) Вчасність надання відповіді
- 4) Повнота наданої інформації

Шкала та порядок оцінювання відповідей на запити

Кожна відповідь на запит оцінюється за 6-ти бальною шкалою, яка потім переводиться у відсотки:

Незадовільний рівень від 0% до 20%
Низький рівень від 21% до 40%
Задовільний рівень від 41% до 60%
Середній рівень від 61% до 80%
Високий рівень від 81% до 100%

1) Доступність контактів для подання запиту на інформацію оцінюється максимум в 1 бал, керуючись такою логікою:

- на сайті вказано спеціальну електронну скриньку / поштову адресу / номер телефону для подання запитів (1 бал)
- на сайті вказано лише загальну електронну скриньку / поштову адресу / номер телефону для подання запитів (0,5)
- на сайті відсутні поштова адреса / електронна скринька / номер телефону або вказані неробоча електронна скринька / телефон, який не відповідає (0 балів)

2) Форма надання відповіді оцінюється максимум в 1 бал, який складається з таких підпараметрів:

- наявність офіційного бланку розпорядника інформації(0,25 балів);
- наявність вихідного номеру (0,25 балів)
- наявність підпису (0,25 балів)
- наявність дати (0,25 балів)

3) Вчасність надання відповіді оцінюється в один (1) або нуль (0) балів:

- якщо відповідь на запит надається звичайною поштою, то тоді вчасність визначається по даті реєстрації в поштовому відділенні.

- якщо відповідь на запит надсилається електронною поштою (e-mail), то вчасність визначається за датою надходження відповіді на електронну скриньку, адже відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації, розпорядник інформації має надати (відправити) відповідь на інформаційний запит протягом 5 робочих днів з дня отримання. Електронною поштою відповідь надходить миттєво, тому затримка у відправленні вже готової вчасно відповіді є необґрунтованою.

Відповідь має надійти в п'ятиденний строк, обчислення якого відповідно до Цивільного кодексу України починається в день, наступний за днем отримання розпорядником інформаційного запиту. Відповідь вважається наданою, якщо орган влади протягом 5 робочих днів з дня отримання:

- надав інформацію;
- повідомив про перенаправлення запиту належному розпоряднику;
- повідомив про подовження строку розгляду;
- повідомив про необхідність відшкодування витрат на копіювання та друк (більше 10 сторінок).

4) Повнота наданої інформації оцінюється максимум в 3 бали та вираховується шляхом пропорції, якщо:

- відповідь надана на всі питання / повідомлення про перенаправлення запиту за належністю – 3 бали
- неповна відповідь (інформацію надано лише на частину питань, а решта проігнорована) – від 0 до 3 балів (вираховується пропорційно)
- часткова відмова (відповідь надана лише на частину питань, а щодо решти неправомірно відмовлено в доступі) – від 0 до 3 балів (вираховується пропорційно)
- неправомірна відмова в наданні всієї інформації / запит не перенаправлено за належністю – 0 балів

Неправомірною відмовою вважається:

- відповідь розпорядника інформації про те, що інформація може бути одержана запитувачем із загальнодоступних джерел,
- відповідь не по суті запиту.
- відповідь по суті з обґрунтуванням, однак воно не відповідає закону.

Моніторинг розпочався з аналізу офіційних сайтів на предмет наявності та доступності контактів для подання запитів. Адреси спеціальних електронних скриньок призначених для роботи із запитами на публічну інформацію вдалося знайти на всіх Інтернет-сторінках ГУНП та лише на 7 інших територіальних підрозділів НПУ у Полтавській (Кобеляцький, Гадяцький, Миргородський, Полтавський та Кременчуцький відділки поліції), Львівській (Золочівський відділ поліції) та Вінницькій (Вінницький відділ поліції) областях. Це становить 21% від загальної вибірки. Щодо інших територіальних органів – то вони пропонують послуговуватися електронною скринькою ГУНП або надали адреси спеціальних електронних скриньок у відповідь на перший запит.

Електронна скринька, адреса якої на час подання електронного запиту була розміщена на Інтернет-сторінці Головного управління Національної поліції в Чернігівській області, виявилася неробочою, що унеможливило отримання публічної інформації від ГУНП та усіх територіальних органів поліції в Чернігівській області, яким був адресований запит (Чернігівський, Менський, Бахмацький відділи та Корюківське і Ріпкинське відділення поліції).

На Інтернет-сторінці ГУНП в Рівненській області взагалі не зазначено електронної та поштової адреси підрозділів Національної поліції в області.

Лише 36 установ Національної Поліції України вказали спеціальні номери телефонів, за якими можна подати усний запит на отримання публічної інформації (Апарат Національної поліції України, всі 25 Головних управління національної поліції в областях та в місті Києві,

а також Полтавський, Гадяцький, Миргородський, Кобеляцький, Кременчуцький відділи поліції ГУНП у Полтавській області, Дергачівський, Куп'янський відділи поліції ГУНП у Харківській області, Золочівський відділ поліції ГУНП у Львівській області, Менський відділ поліції ГУНП у Чернігівській області, Новокаховський відділ поліції ГУНП у Херсонській області, а це лише 24% від загальної вибірки. Тому, для подання усних запитів використовувалися загальні номери телефонів установ, які вдалося знайти на офіційних Інтернет-сторінках.

Результати подання першої хвилі запитів

Першу хвилю запитів з проханням надати копії документів, якими регламентується порядок забезпечення права на доступ до публічної інформації, було надіслано електронною поштою 13 липня 2017 року.

На електронну пошту станом на 23.09.2017 надійшло 99 листів у відповідь на надіслані запити, що становить близько 66% від загальної вибірки.

100-відсоткову активність виявили територіальні органи Національної поліції шести областей – Запорізької, Івано-Франківської, Луганської, Рівненської, Харківської та Херсонської.

Жодної відповіді не надійшло від територіальних органів НПУ в Дніпропетровській області.

До 21 липня 2017 року (тобто у визначений законодавством 5-денний термін) було отримано 73 відповіді (74% від загальної кількості отриманих листів).

Грубе порушення термінів опрацювання запиту (відповідь протягом більше, ніж 10-ти днів) допустили шість територіальних органів (6%) – Головне управління Національної поліції в Дніпропетровській області, Головне управління Національної поліції в Полтавській області, Калинівський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області, Самбірський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області, Хмельницький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області, Сторожинецький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області.

В переважній більшості всі листи були оформлені з дотриманням відповідних вимог офіційного листування – інформація містилася на офіційному бланку органу поліції, засвідченому підписом керівника із зазначенням вихідного номера та дати реєстрації відповіді. Незначна частина відповідей була надіслана без офіційного бланку (відсутній супровідний лист), не містила вихідного номеру та дати реєстрації вихідного листа – 4%, 8% листів надійшли у форматі Word та не містили підпису.

Прізвище виконавця та/або контактний номер телефону зазначено лише на 43% листів. Цей критерій не передбачає отримання додаткових балів при оцінюванні відповідей, але на нього зверталася окрема увага.

Лише близько третини всіх отриманих листів відповідали вимогам, що стосуються повноти надання відповіді.

Найбільш характерним для змісту відповідей на першу хвилю запитів стало те, що велика кількість територіальних органів у своїх листах надала лише роз'яснення стосовно документів, що регулюють порядок доступу на інформацію, не надавши при цьому копій документів, як вимагав запит. Таким чином попри надання вичерпної інформації шістьма територіальними органами поліції, вони не отримали максимальну оцінку за повноту надання відповіді з огляду на відсутність сканованих копій документів. Це – Гайсинський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області, Калинівський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області, Камінь-Каширський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Волинській області, Дніпровський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області, Мелітопольський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області, Головне управління Національної поліції в Миколаївській області.

Близько 4% отриманих відповідей містили повну або часткову відмову у задоволенні запиту з посиланням на його неналежне оформлення:

Бахмутський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області – відмовлено в наданні інформації, оскільки відсутній підпис та не зазначено повністю прізвище, ім'я, по батькові запитувача;

Рубіжанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області – відмова ґрунтується на порушенні вимог підпису запиту та з посиланням на те, що не оплачено фактичні витрати на копіювання (при цьому в запиті не вимагається надсилання запитувачу паперових копій документів)

Роздільнянський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області – відмовлено у зв'язку з тим, що не зазначено по батькові запитувача.

Дергачівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області – (далі – цитата) «...в зв'язку з відсутністю Ваших повних даних, (хто Ви, та для яких цілей Вам необхідна зазначена в запиті інформація, конкретні причини використання даних) просимо Вас більш детально сформулювати запит, та направити на нашу адресу повторно.

Крім цього, зафіксовано неправомірну відмову з наступних причин:

- Головне управління Національної поліції в Київській області – (далі – цитата) «...Згідно законодавства України в Головному управлінні не передбачено оприлюднення інформації»;
- Дубенський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області – зазначено, що за запитуваною інформацією слід звертатися до ГУНП, однак запит не пере направлено;
- Головне управління Національної поліції у Вінницькій області, Мелітопольський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області – відповідь про те, що інформація може бути одержана із загальнодоступних джерел (Інтернет-сайти);
- Центральний відділ поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області – відмовлено у наданні документу, що визначає функціональні обов'язки працівника відділку, відповідального за організацію доступу до ПІ з посиланням на наявність у документі конфіденційної інформації.

Неприємним сюрпризом при аналізі електронних листів стала відсутність офіційних підписів електронних скриньок, з яких надходили запити (наприклад, підпис електронної скриньки Стрийського відділу поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області – «Робо Коп»), або наявність великої кількості граматичних помилок в тексті офіційної відповіді (Василівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області).

Загалом максимальну кількість балів (шість) за відповідь на запит першої хвилі отримали лише вісім територіальних органів національної поліції – Головне управління Національної поліції у Волинській області, Головне управління Національної поліції в Закарпатській області, Головне управління Національної поліції в Кіровоградській області, Головне управління Національної поліції в Луганській області, Головне управління Національної поліції в Рівненській області, Головне управління Національної поліції в Хмельницькій області, Головне управління Національної поліції в Чернівецькій області та Головне управління Національної поліції в м. Києві.

Результати подання другої хвилі запитів

Другу хвилю запитів було надіслано електронною поштою 24 липня 2017 року. Вони містили прохання надати інформацію про діяльність територіального органу поліції за 2016 рік (для ГУНП – з посиланням на сторінку в Інтернеті, де опубліковано звіт) та аналогічну інформацію за перше півріччя 2017 року.

Надано 92 відповіді, що становить 61% від загальної вибірки. З них 85 відповідей (92%) – на офіційному бланку з вихідним номером. 81 лист (88%) містить дату реєстрації; 76 листів

(86%) засвідчені підписом керівництва територіальних органів. Лише трохи більше половини листів (48 штук) містять інформацію про виконавця.

100%-ву активність проявили територіальні органи поліції у Волинській, Івано-Франківській, Луганській, Харківській та Херсонській областях.

Знову не надійшло жодної відповіді від територіальних органів поліції Дніпропетровської області.

65 відповідей (71%) надійшли в передбачений законодавством 5-денний термін.

Грубе порушення термінів опрацювання запиту (більше 10 днів) допустили 5 територіальних органів (5%) – Кременчуцький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області, Миргородський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області, Гадяцький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області, Новокаховський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області, Шевченківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві.

Повну відповідь надали 62 відділи, відділення та Головні управління Національної поліції. Це – 67% від усіх отриманих листів.

Близько 4% отриманих відповідей містили повну або часткову відмову у задоволенні запиту з посиланням на його неналежне оформлення:

Рубіжанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області – відмовлено в задоволенні запиту, оскільки не вказано по батькові та не оплачено фактичні витрати на копіювання (при цьому в запит не вимагав надання інформації у вигляді паперових копій!).

Стрийський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області – (далі – цитата) «... запит оформлений неналежним чином, так як не дотримано вимоги до складання та подання запиту, передбачені ч.5 ст. 19 ЗУ «Про доступ до ПІ», а саме не зазначено інформацію про її розпорядника, поштову адресу, номер телефону запитувача. Тому, враховуючи вищенаведене, Вам необхідно оформити запит, згідно додатку 4, форми для подання запиту на отримання публічної інформації від фізичної особи електронною поштою, затвердженої Наказом Міністерства юстиції №1434/5 від 26.05.2011, після чого інформація, подана у запиті, буде Вам надана та надіслана, у встановлений згідно чинного законодавства, термін».

Галицький відділ поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області – (далі – цитата) «... згідно ЗУ «Про звернення громадян», а саме ст. 5 «Вимоги до звернення», у зверненні має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Письмове звернення повинно бути підписане заявником (заявниками) із зазначення дати. В електронному зверненні також має бути зазначено електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні електронного звернення не вимагається. Тому згідно ЗУ «Про звернення громадян», а саме ст.8 «Звернення, які не підлягають розгляду та вирішенню», письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором (авторами), а також таке, з якого неможливо встановити авторство, визнається анонімним і розгляду не підлягає. Отже, запитувану Вами інформацію надати не являється можливим».

Роздільнянський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області – відмовлено на підставі того, що не зазначено по батькові запитувача інформації.

Крім цього, зафіксовано неправомірні відмови в наданні інформації, пов'язані з відсиланням запитувача до загальнодоступних джерел (Головним управлінням Національної поліції в Хмельницькій області, Головним управлінням Національної поліції в Херсонській області, Бериславським відділом поліції Головного управління Національної поліції в Хер-

сонській області, Каховським відділом поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області) та неперенаправленням запиту (у відповіді Кременчуцького відділу поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області зазначено, що запитувана інформація належить до статистичної, узагальненням якої займається Державний статистичний відділ; вказано помилкове посилання на сайт).

У відповіді Шевченківського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області – зафіксовано відмову з посиланням на те, що «...Законом України «Про Національну поліцію» не передбачена підготовка звітів підрозділами поліції».

Окрім вже звичних далеко не офіційних підписів деяких електронних скриньок (Стрийський та Кам'янець-Подільський відділи поліції), привернули увагу помилки, допущені у відповідях Хустського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області (листа адресовано Крапивиній Євгенії замість Крапивіна Євгена) та Кременецького відділу поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області (отримано листа, адресованого іншому запитувачеві).

Результати подання третьої хвилі запитів

Запити третьої хвилі було надіслано 15 серпня Укрпоштою. Вони містили прохання надати копії документів, в яких зазначено чисельність особового складу територіального органу поліції; кількість комплектів однострою (форменого одягу), закупленого державою та переданого для потреб територіального органу поліції (за період з 16 вересня 2015 року по 14 серпня 2017 року); кількість комплектів однострою (форменого одягу), закупленого за кошти місцевого бюджету для потреб територіального органу поліції (за період з 16 вересня 2015 року по 14 серпня 2017 року); інформацію про рівень забезпечення поліцейських територіального відділу поліції одностроєм (форменим одягом).

Варто зазначити, що жоден з територіальних органів не надав відповідних документів; в листах обмежилися лише наданням запитуваних відомостей. Таким чином, загальна оцінка повноти надання відповіді виводилася без урахування цього факту.

Всього отримано 101 відповідь, які надсилалися як на вказану у запиті поштову адресу, так і на адресу електронної пошти, що була зазначена додатково у листі. Загальний показник надання відповідей на третю хвилю запитів – 67%.

З них на офіційному бланку надано 100 відповідей (99%), із зазначенням номера вихідного листа і дати – 99 відповідей (98%), засвідчених підписом – 96 штук (95%).

Відповіді отримано від усіх територіальних підрозділів, що входять до вибірки, Волинської, Луганської та Рівненської областей.

Із дотриманням 5-денного терміну надійшло 56 листів (враховуючи електронні), що становить 55% від загальної кількості отриманих.

Більше 10 днів на опрацювання запиту необхідно було п'ятьом територіальним органам поліції – Жовтоводський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, Берегівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області, Тисменицький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області, Арцизький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області, Дубенський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області.

Важливою деталлю при надсиланні запитів поштою являється виявлення часового відрізка, протягом якого лист перебував «в дорозі» до адресата, очікував на реєстрацію, перебував в опрацюванні та очікував на відправлення. Як показала практика іноді ці терміни є невиправдано тривалими.

За результатами опрацювання відповідей на третю хвилю запитів вдалося встановити, що найтривалішим терміном опрацювання запиту (відрізок часу між датою реєстрації запиту та датою, зазначеною на листі-відповіді) вирізнявся Жмеринський відділ поліції Головного

управління Національної поліції у Вінницькій області – 14 днів. Ще трохи рекордсменів:

Харківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області – 9 днів опрацювання запиту;

Головне управління Національної поліції у Львівській області, Суворівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області, Шевченківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області, Печерський відділ поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві – 8 днів;

Головне управління Національної поліції у Волинській області, Рубіжанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області, Острозький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області, Головне управління Національної поліції в Чернівецькій області – 7 днів;

Северодонецький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області, Лисичанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області – 6 днів.

Крім цього, листи затримуються з незрозумілих причин і на етапі їхньої передачі до відділень Укрпошти. Рекордсменом з терміну, що минув з моменту реєстрації відповіді до фактичного надсилання листа (виходячи з дати на штампі, який ставиться поштовим відділенням при реєстрації вхідного листа) став Хмельницький відділ поліції ГУНП в Хмельницькій області. Так, відповідь на запит було підписано керівником установи 19 серпня, сам же лист було зареєстровано в поштовому відділенні м. Хмельницький 30 листопада 2017 року. Відтак, виникає питання: яку процедуру проходила відповідь на запит протягом цих 93-х (!) днів? Варто зауважити, що цей випадок є далеко не виключенням із загальної ситуації – подібні затримки (45, 30, 20 днів) фіксувались по всій території України. Одним з пояснень, які вдалося отримати під час особистих комунікацій з керівництвом відповідних підрозділів НПУ – закінчилися конверти чи марки, ускладнена процедура закупівель, а отже – не було засобів для відправлення. На фоні означеного варто зауважити, що неодноразово фіксувались випадки, коли на конверт було наклеєно марки вищого номіналу чи більшої кількості, ніж потрібно, а також, коли при вимозі запитувача надати відповідь на електронну скриньку, ця ж відповідь дублювалась і надсилалась в паперовій формі поштою.

Третя хвиля запитів характеризується найбільшою кількістю відмов (часткових чи повністю неправомірних). Причиною цього є те, що, за інформацією відділів та відділень поліції, розпорядником частини запитуваної інформації являються Головні управління Національної поліції в областях. У зв'язку з цим відділами та відділеннями поліції у 17% випадків у відповідях надавалися рекомендації звернутися до ГУНП, однак запити не перенаправлялися.

Крім цього, було зафіксовано такі причини відмов:

- Краматорський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області – у відповіді зазначено, що вся запитувана інформація має гриф «ДСК»;
- Маловисківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Кіровоградській області, Чернівецький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області – штатний розпис носить гриф таємності «ДСК»;
- Дергачівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області – у відповіді зазначено, що рішенням керівництва МВС та НПУ штатні накази не відносяться до публічної інформації;
- Мукачівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області, Хустський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області – інформація про штатну чисельність відділу поліції не підлягає розголошенню;
- Рубіжанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області – запит не належно оформлений.

Разом з третя хвиля запитів дала і найбільшу кількість відповідей, повнота яких оцінена

максимальною кількістю балів – всього 50 листів.

Результати подання усних запитів (четверта хвиля)

Усні запити подавалися наприкінці жовтня та на початку листопада 2017 року. Цей процес був тривалим, оскільки дуже рідко вдавалося додзвонитись до установи з першого разу, а якщо і вдавалося, то доводилось довго пояснювати, що саме означає «усний запит». Оскільки третина установ Національної поліції України, які потрапили під вибірку не вказали на Інтернет-сторінках телефони, за якими можна подати усні запити на публічну інформацію (як того вимагає ч. 3 ст. 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації»: «Запити можуть подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача.»), для спроби подання запитів використовувались інші телефони, які вдавалося знайти. Переважно, це були телефони чергових, які не орієнтувалися в темі і в кращому випадку перенаправляли до канцелярії (диктували номер).

Усний запит містив прохання надати інформацію про кількість викликів карет швидкої допомоги або лікарів, які було здійснено протягом 2016 року на адреси відділів поліції.

Спроба подати усний запит на отримання публічної інформації до установ Національної поліції вилилась в наступний результат:

- 35% (або 53 установи) – відмовились оформити запит
- 22,5% (або 34 установи) – прийняли запит
- 42,5% (або 64 установи) – не відповіли на дзвінки

Цікавим виявилось те, що ГУНП у Дніпропетровській, Донецькій, Кіровоградській, Луганській, Одеській та Рівненській областях, а також Миргородський відділ поліції ГУНП в Полтавській області вказали на сайті номери телефонів для подання усних запитів, однак за цими номерами відмовили у оформленні таких запитів.

Крім того, не вдалося додзвонитись за спеціально визначеними для подання усних запитів номерами телефонів до: Апарату Національної поліції України, Гадяцького відділу поліції ГУНП в Полтавській області, ГУНП в Закарпатській, Івано-Франківській, Хмельницькій, Черкаській, Вінницькій, Львівській та Чернігівській областях, Дергачівського відділу поліції ГУНП в Харківській області, Полтавського, Кобеляцького та Кременчуцького відділу поліції ГУНП в Полтавській області, Куп'янського відділу поліції ГУНП в Харківській області, Менського відділу поліції ГУНП в Чернігівській області, Новокаховського відділу поліції ГУНП в Херсонській області.

Не менш цікавим виявилось і те, що попри те, що на сайтах не було вказано спеціального номеру телефону для подачі запитів, їх все ж вдалося подати до: Ківерцівський відділ поліції ГУНП у Волинській області, Центрального та Слоб'янського відділу поліції ГУНП в Донецькій області, Берегівського відділу поліції ГУНП в Закарпатській області, Бердянського, Мелітопольського та Василівського відділів поліції ГУНП в Запорізькій області, Івано-Франківського та Косівського відділів поліції ГУНП в Івано-Франківській області, Білоцерківського відділу поліції ГУНП в Київській області, Новоукраїнського відділу поліції ГУНП в Кіровоградській області, Северодонецького відділу поліції ГУНП в Луганській області, Самбірського та Галицького відділу поліції ГУНП у Львівській області, Конотопського відділу поліції ГУНП в Сумській області, Херсонського та Каховського відділу поліції ГУНП в Херсонській області, Кіцманського відділу поліції ГУНП в Чернівецькій області, Чернігівського, Бахмацького та Ріпкинського відділу поліції ГУНП в Чернігівській області. Таким чином, з 36 установ Національної поліції України, які вказали на сайтах номер телефону за яким можна подати усний запит, лише 13 їх прийняли, а це складає 36%.

З 34 установ Національної поліції України, які прийняли усні запити, лише 4 (12%) не надали на них відповіді: Слоб'янський відділ поліції ГУНП в Донецькій області, Берегівський відділ поліції ГУНП в Закарпатській області, Бердянський відділ поліції ГУНП в Запорізькій області, Конотопський відділ поліції ГУНП в Сумській області.

Таким чином, запитувану інформацію було отримано від: ГУНП у Волинській, Запорізькій, Житомирській, Київській, Миколаївській, Полтавській, Тернопільській, Херсонській, Чер-

нівецькій, Сумській, Харківській областях та в ГУНП м. Києва, Івано-Франківського та Косівського відділу поліції ГУНП в Івано-Франківській області, Центрального відділу поліції ГУНП в Донецькій області, Мелітопольського та Василівського відділу поліції ГУНП в Запорізькій області, Білоцерківського відділу поліції ГУНП в Київській області, Новоукраїнського відділу поліції ГУНП в Кіровоградській області, Северодонецького відділу поліції ГУНП в Луганській області, Золочівського, Самбірського та Галицького відділів поліції ГУНП у Львівській області, Шосткинського відділу поліції ГУНП в Сумській області, Херсонського та Каховського відділів поліції ГУНП в Херсонській області, Кіцманського відділу поліції ГУНП в Чернівецькій області, Чернігівського, Бахмацького та Ріпкинського відділів поліції ГУНП в Чернігівській області.

З 30 установ Національної поліції України, які надали запитувану інформацію у відповідь на усний запит, лише ГУНП у Харківській області надало її із порушенням термінів.

Результати подання п'ятої хвилі запитів

П'яту хвилю запитів було надіслано електронною поштою 1 листопада 2017 року. Вони містили прохання надати інформацію про адреси функціонуючих кімнат для затримання на території відділів поліції, а також інформацію про адреси кімнат для затримання, діяльність яких тимчасово припинена.

Надано 113 відповідей, що становить 75% від загальної вибірки. З них 107 відповідей (95%) – на офіційному бланку, однак 105 (93%) – засвідчені підписом керівництва територіальних органів. 112 листів (99%) містять вихідний номер та дату.

100%-ву активність проявили територіальні органи поліції Вінницької, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей.

Найменше надійшло відповідей з Миколаївської області – лише 2 (від ГУНП у Миколаївській області та Вознесенського відділу).

79 відповідей (70%) надійшли в передбачений законодавством 5-денний термін.

Грубе порушення термінів опрацювання запиту (більше 10 днів) допустило лише Ріпкинське відділення поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області.

Повну відповідь надали 65 установ Національної поліції України. Це – 57% від усіх отриманих листів.

Близько 21% отриманих відповідей містили повну або часткову відмову у задоволенні запиту:

- Жмеринський відділ поліції у Вінницькій області, Горохівський відділ поліції у Волинській області, Маловисківський відділ поліції у Кіровоградській області зазначили, що документи можна отримати в ГУНП, однак не перенаправили запит за належністю. Ківерцівський відділ поліції у Волинській області, Дніпровський та Мелітопольський відділ поліції в Запорізькій області зазначили, що розпорядником запитуваної інформації є прокуратура, однак також запит не було перенаправлено за належністю. Охтирський відділ поліції у Сумській області, Рівненський відділ поліції та ГУНП у Херсонській області вказали, що не є розпорядниками і також не перенаправили запит за належністю. Це 9 з 24 відмов (37%).
- ГУНП у Дніпропетровській, Чернігівській та Житомирській областях, а також Центральний відділ поліції ГУНП в Донецькій області та Шевченківський відділ поліції міста Києва відмовили у наданні запитуваної інформації, оскільки у них її віднесено до службової.
- Бахмутський відділ поліції в Донецькій області надіслав відмову у наданні інформації, оскільки запит не має підпису та не зазначено по батькові особи-запитувача.
- ГУНП в Івано-Франківській області надіслав відмову з посиланням на те, що не дотримано вимог оформлення, а саме: не зазначено по батькові та місце проживання запитувача.
- Роздільнянський відділ поліції в Одеській області надіслав відмову у наданні інформації у зв'язку з тим, що не вказано по батькові запитувача. Також було рекомендовано в подальшому для подання запитів заповнювати он-лайн форму на сайті.

Таблиця 4. Стан забезпечення права на доступ до публічної інформації установами Національної поліції України шляхом виконання інформаційних запитів

Розпорядник	№1	№2	№3	№4	№5	С-ній бал	%
Апарат Національної поліції України	5,5	1	5	0	6	3,5	58,33
Вінницька область						2,70	45,00
Головне управління Національної поліції у Вінницькій області	4	6	5	0	4,5	3,90	65,00
Вінницький відділ поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області	4	5	5,5	0	4,5	3,80	63,33
Бершадський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області	0	0	2,25	0	4,5	1,35	22,50
Гайсинський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області	2	5	4,5	0	4	3,10	51,67
Жмеринський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області	0	0	3,75	0	4,5	1,65	27,50
Калинівський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області	1	4	1,5	0	5,5	2,40	40,00
Волинська область						3,49	58,19
Головне управління Національної поліції у Волинській області	6	6	6	6	6	6,00	100,00
Горохівський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Волинській області	2	5	3,25	0	3,5	2,75	45,83
Камінь-Каширський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Волинській області	2	5	5,5	0	4,5	3,40	56,67
Ківерцівський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Волинській області	2	5	5,5	0	4,5	3,40	56,67
Ковельський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Волинській області	3	5	3,75	0	0	2,35	39,17
Луцький відділ поліції Головного управління Національної поліції у Волинській області	2	3,75	4	0	5,5	3,05	50,83
Дніпропетровська область						0,98	16,39
Головне управління Національної поліції в Дніпропетровській області	2	0	5	0	3	2,00	33,33
Дніпровський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області	0	0	0	0	5,5	1,10	18,33
Криворізький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області	0	0	1,5	0	4,25	1,15	19,17
Кам'янський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області	0	0	0	0	3,5	0,70	11,67
Жовтоводський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області	0	0	1,5	0	0	0,30	5,00
Нікопольський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області	0	0	0	0	3,25	0,65	10,83
Донецька область						2,65	44,17
Головне управління Національної поліції в Донецькій області	5	6	5	0	6	4,40	73,33

Центральний відділ поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області	3	5	2,25	5,5	2,5	3,65	60,83	
Бахмутський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області	2	5	3	0	2,5	2,50	41,67	
Краматорський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області	4	0	1,5	0	0	1,10	18,33	
Слов'янський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області	3,75	0	1,5	0	5,5	2,15	35,83	
Покровський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області	0	5	0	0	5,5	2,10	35,00	
Житомирська область							2,12	35,28
Головне управління Національної поліції в Житомирській області	4	5	6	5,5	4	4,90	81,67	
Бердичівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Житомирській області	0	0	1,5	0	5,25	1,35	22,50	
Житомирський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Житомирській області	0	0	0	0	3,5	0,70	11,67	
Коростенський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Житомирській області	0	0	2,25	0	5,5	1,55	25,83	
Коростишівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Житомирській області	0	0	5,5	0	5,5	2,20	36,67	
Новоград-Волинський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Житомирській області	0	0	4,5	0	5,5	2,00	33,33	
Закарпатська область							2,63	43,89
Головне управління Національної поліції в Закарпатській області	6	6	6	0	1	3,80	63,33	
Ужгородський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області	5	5	3	0	0	2,60	43,33	
Берегівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області	5	4	3,75	0	0	2,55	42,50	
Мукачівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області	5	0	2,5	0	5,5	2,60	43,33	
Хустський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області	5	4,25	2,5	0	0	2,35	39,17	
Тячівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області	0	4	0	0	5,5	1,90	31,67	
Запорізька область							3,12	51,94
Головне управління Національної поліції в Запорізькій області	3,5	3,75	6	6	5	4,85	80,83	
Дніпровський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області	2	0	2,5	0	4,5	1,80	30,00	
Бердянський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області	2	3	0	0	5,5	2,10	35,00	
Мелітопольський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області	2	4	0	5,5	4	3,10	51,67	
Василівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області	1	5	1,5	5,5	4,5	3,50	58,33	
Пологівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області	5	4	2,25	0	5,5	3,35	55,83	

Івано-Франківська область						4,05	67,50
Головне управління Національної поліції в Івано-Франківській області	5	6	6	0	3	4,00	66,67
Івано-Франківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області	4,5	5	5,5	5	4,5	4,90	81,67
Тисьменицький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області	5	5	4,5	0	5,5	4,00	66,67
Косівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області	5	5	5,5	6	5,5	5,40	90,00
Коломийський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області	5	5	0	0	5,5	3,10	51,67
Калуський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області	5	5	0	0	4,5	2,90	48,33
Київська область						1,78	29,68
Головне управління Національної поліції в Київській області	3	3,75	6	6	3	4,35	72,50
Білоцерківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Київській області	0	0	0	0	4,5	1,50	25,00
Вишгородський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Київській області	0	0	0	0	4,5	1,50	25,00
Ірпінський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Київській області	0	0	4,5	0	0	1,50	25,00
Киево-Святошинський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Київській області	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Обухівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Київській області	0	0	0	0	5,5	1,83	30,56
Кіровоградська область						2,43	40,42
Головне управління Національної поліції в Кіровоградській області	6	4	0	0	5	3,00	50,00
Кропивницький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Кіровоградській області	0	0	2,5	0	0	0,50	8,33
Новоукраїнський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Кіровоградській області	4	4	3,25	5,5	0	3,35	55,83
Голованівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Кіровоградській області	3,5	4	3,25	0	5,5	3,25	54,17
Гайворонський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Кіровоградській області	5	5	0	0	5,5	3,10	51,67
Маловисківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Кіровоградській області	1	0	1,5	0	4,25	1,35	22,50
Луганська область						3,53	58,89
Головне управління Національної поліції в Луганській області	6	6	5	0	6	4,60	76,67
Северодонецький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області	2,75	5	4,75	5,5	5,5	4,70	78,33
Лисичанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області	5	5	2,25	0	5,5	3,55	59,17
Рубіжанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області	2,5	2,5	1,5	0	5,5	2,40	40,00

Старобільський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області	2	5	5,5	0	0	2,50	41,67
Попаснянський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Луганській області	3	5	3,75	0	5,5	3,45	57,50
Львівська область						2,79	46,53
Головне управління Національної поліції у Львівській області	4	6	4,75	0	6	4,15	69,17
Золочівський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області	0	0	2,25	5,5	0	1,55	25,83
Самбірський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області	4,5	4,5	5,5	5,5	5,5	5,10	85,00
Стрийський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області	2	2	2,5	0	4,5	2,20	36,67
Червоноградський відділ поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області	0	0	2,5	0	0	0,50	8,33
Галицький відділ поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області	0	2,5	3,75	5,5	4,5	3,25	54,17
Миколаївська область						1,51	25,14
Головне управління Національної поліції в Миколаївській області	3	5	5	6	5	4,80	80,00
Центральний відділ поліції Головного управління Національної поліції в Миколаївській області	0	0	1,5	0	0	0,30	5,00
Заводський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Миколаївській області	0	0	3	0	0	0,60	10,00
Вознесенський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Миколаївській області	1,5	4,5	2,5	0	3,5	2,40	40,00
Очаківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Миколаївській області	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Первомайський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Миколаївській області	0	0	4,75	0	0	0,95	15,83
Одеська область						1,78	29,58
Головне управління Національної поліції в Одеській області	2	5	5	0	5	3,40	56,67
Арцизький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області	0	0	4,5	0	5,5	2,00	33,33
Ізмаїльський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області	0	0	4,75	0	0	0,95	15,83
Лиманський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області	0	0	5,5	0	0	1,10	18,33
Роздільнянський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області	1,5	2,5	0	0	2,5	1,30	21,67
Суворівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області	0	0,5	4,5	0	4,5	1,90	31,67
Полтавська область						2,60	43,33
Головне управління Національної поліції в Полтавській області	5	6	6	3	1	4,20	70,00
Полтавський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області	4	6	2,75	0	6	3,75	62,50
Кременчуцький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області	2	1	5,25	0	5	2,65	44,17

Миргородський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області	0	4,75	5	0	3	2,55	42,50
Гадяцький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області	2,25	3	0	0	1	1,25	20,83
Кобеляцький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області	0	0	6	0	0	1,20	20,00
Рівненська область						2,06	34,31
Головне управління Національної поліції в Рівненській області	6	6	6	0	1	3,80	63,33
Дубенський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області	1	0	4	0	0	1,00	16,67
Костопільський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області	0	5	5	0	5	3,00	50,00
Варашський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області	2	0	3,75	0	0	1,15	19,17
Рівненський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області	1,75	4,25	2	0	2,75	2,15	35,83
Острозький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області	2	0	4,25	0	0	1,25	20,83
Сумська область						2,22	36,94
Головне управління Національної поліції в Сумській області	3	5	6	5,5	5	4,90	81,67
Глухівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області	0	0	5	0	4,5	1,90	31,67
Конотопський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області	0	3,75	0	0	3,5	1,45	24,17
Охтирський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області	0	0	0	0	3,5	0,70	11,67
Шосткинський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області	0	4	0	5,5	2,5	2,40	40,00
Сумський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області	2	4,25	0	0	3,5	1,95	32,50
Тернопільська область						2,66	44,31
Головне управління Національної поліції в Тернопільській області	5	5	5	6	4	5,00	83,33
Тернопільський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області	4	0	0	0	0	0,80	13,33
Кременецький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області	4	4	0	0	5,5	2,70	45,00
Підволочиський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області	0	0	4,75	0	4,5	1,85	30,83
Бережанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області	4	4,75	0	0	4,25	2,60	43,33
Требовлянський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області	5	0	4,5	0	5,5	3,00	50,00
Харківська область						3,14	52,31
Головне управління Національної поліції в Харківській області	5,4	5	5	4,5	4	4,78	79,67

Шевченківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області	5	1	2,25	0	3,25	2,30	38,33	
Харківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області	2	5	2,5	0	2,5	2,40	40,00	
Дергачівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області	1	5	2,5	0	5,5	2,80	46,67	
Куп'янський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області	4,75	5	0	0	5,25	3,00	50,00	
Вовчанський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області	4	5	3,25	0	5,5	3,55	59,17	
Херсонська область							3,61	60,14
Головне управління Національної поліції в Херсонській області	5,5	4	5	6	3,75	4,85	80,83	
Херсонський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області	4	4	4	5,5	4,5	4,40	73,33	
Бериславський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області	2,75	2	0	0	5,5	2,05	34,17	
Генічеський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області	3,75	5	3,25	0	4,5	3,30	55,00	
Каховський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області	4	1	3,25	5,5	4,5	3,65	60,83	
Новокаховський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області	3	4	5,5	0	4,5	3,40	56,67	
Хмельницька область							2,36	39,31
Головне управління Національної поліції в Хмельницькій області	6	5	6	0	4,75	4,35	72,50	
Хмельницький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області	4	0	0	0	0	0,80	13,33	
Городоцький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області	0	0	0	0	0	0,00	0,00	
Кам'янець-подільський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області	5	3,5	0	0	4,75	2,65	44,17	
Красилівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області	5	0	5,5	0	5,25	3,15	52,50	
Славутський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області	1,75	4	4,75	0	5,5	3,20	53,33	
Черкаська область							2,01	33,47
Головне управління Національної поліції в Черкаській області	4	6	5	0	4	3,80	63,33	
Черкаський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області	0	0	0	0	0	0,00	0,00	
Уманський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області	0	0	0	0	4,5	0,90	15,00	
Звенигородський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області	1,5	4	5,5	0	0	2,20	36,67	
Смілянський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області	0	0	2,25	0	4,5	1,35	22,50	

Золотоніський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області	5	4	4,5	0	5,5	3,80	63,33
Чернівецька область						2,54	42,36
Головне управління Національної поліції в Чернівецькій області	6	5	5,75	6	5	5,55	92,50
Чернівецький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області	4	0	2,5	0	4,25	2,15	35,83
Кельменецький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Кіцманський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області	4	0	4,75	5,5	3,5	3,55	59,17
Сторожинецький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області	2	0	0,5	0	5	1,50	25,00
Новодністровське відділення поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області	4,5	4	4	0	0	2,50	41,67
Чернігівська область						2,05	34,17
Головне управління Національної поліції в Чернігівській області	1	5	5	0	4	3,00	50,00
Чернігівський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області	0	0	2,5	5,25	5,25	2,60	43,33
Менський відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області	0	0	4	0	5	1,80	30,00
Бахмацький відділ поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області	0	0	0	5,5	5,5	2,20	36,67
Корюківське відділення поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області	0	0	0	0	5,5	1,10	18,33
Ріпкінське відділення поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області	0	0	0	5,5	2,5	1,60	26,67
місто Київ						2,03	33,89
Головне управління Національної поліції в м. Києві	6	6	5	6	1	4,80	80,00
Дарницький відділ поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві	0	5,5	2,5	0	5,5	2,70	45,00
Деснянський відділ поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Оболонський відділ поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві	2,5	4	1,5	0	0	1,60	26,67
Печерський відділ поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві	0	4,25	3,75	0	0	1,60	26,67
Шевченківський відділ поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві	1	4	0	0	2,5	1,50	25,00

Таблиця 5. Рейтинг забезпечення права на доступ до публічної інформації в Національній поліції України по областях

Узагальнений показник по областях		С-ній бал	%
Середній рівень	Івано-Франківська область	4,05	67,50
Задовільний рівень	Херсонська область	3,61	60,14
	Луганська область	3,53	58,89
	Волинська область	3,49	58,19
	Харківська область	3,14	52,31
	Запорізька область	3,12	51,94
	Львівська область	2,79	46,53
	Вінницька область	2,70	45,00
	Тернопільська область	2,66	44,31
	Донецька область	2,65	44,17
	Закарпатська область	2,63	43,89
	Полтавська область	2,60	43,33
	Чернівецька область	2,54	42,36
Низький рівень	Кіровоградська область	2,43	40,42
	Хмельницька область	2,36	39,31
	Сумська область	2,22	36,94
	Житомирська область	2,12	35,28
	Рівненська область	2,06	34,31
	Чернігівська область	2,05	34,17
	Київ	2,03	33,89
	Черкаська область	2,01	33,47
	Київська область	1,78	29,68
	Одеська область	1,78	29,58
	Миколаївська область	1,51	25,14
	Незадовільний рівень	Дніпропетровська область	0,98

Таблиця 6. Рейтинг забезпечення права на доступ до публічної інформації в Національній поліції України по територіальним підрозділам (ГУНП в областях)

Розпорядник		№1	№2	№3	№4	№5	С-ній бал	%
Високий рівень	ГУНП у Волинській області	6	6	6	6	6	6	100,00
	ГУНП у Чернівецькій області	6	5	5,75	6	5	5,55	92,50
	ГУНП у Тернопільській області	5	5	5	6	4	5	83,33
	ГУНП у Житомирській області	4	5	6	5,5	4	4,9	81,67
	ГУНП у Сумській області	3	5	6	5,5	5	4,9	81,67
Середній рівень	ГУНП у Запорізькій області	3,5	3,75	6	6	5	4,85	80,83
	ГУНП у Херсонській області	5,5	4	5	6	3,75	4,85	80,83
	ГУНП у місті Києві	6	6	5	6	1	4,8	80,00
	ГУНП у Миколаївській області	3	5	5	6	5	4,8	80,00
	ГУНП у Харківській області	5,4	5	5	4,5	4	4,78	79,67
	ГУНП у Луганській області	6	6	5	0	6	4,6	76,67
	ГУНП у Донецькій області	5	6	5	0	6	4,4	73,33

Середній рівень	ГУНП у Київській області	3	3,75	6	6	3	4,35	72,50
	ГУНП у Хмельницькій області	6	5	6	0	4,75	4,35	72,50
	ГУНП у Полтавській області	5	6	6	3	1	4,2	70,00
	ГУНП у Львівській області	4	6	4,75	0	6	4,15	69,17
	ГУНП у Івано-Франківській області	5	6	6	0	3	4	66,67
	ГУНП у Вінницькій області	4	6	5	0	4,5	3,9	65,00
	ГУНП у Закарпатській області	6	6	6	0	1	3,8	63,33
	ГУНП у Рівненській області	6	6	6	0	1	3,8	63,33
	ГУНП у Черкаській області	4	6	5	0	4	3,8	63,33
Задовільний рівень	Апарат Національної поліції України	5,5	1	5	0	6	3,5	58,33
	ГУНП в Одеській області	2	5	5	0	5	3,4	56,67
	ГУНП у Кіровоградській області	6	4	0	0	5	3	50,00
	ГУНП у Чернігівській області	1	5	5	0	4	3	50,00
Низький рівень	ГУНП у Дніпропетровській області	2	0	5	0	3	2	33,33

Висновки:

Лише 8 установ Національної поліції України змогли подолати бар'єр відкритості у частині забезпечення доступу до публічної інформації шляхом надання її у відповідь на запити: ГУНП у Волинській області (100%), ГУНП в Чернівецькій області (92,5%), Косівський відділ поліції в Івано-Франківській області (90%), Самбірський відділ поліції у Львівській області (85%), ГУНП в Тернопільській області (83,3%), ГУНП в Житомирській області (81,7%), Івано-Франківський відділ поліції (81,7%) та ГУНП в Сумській області (81,7%), а це лише 5% від загальної вибірки.

Найзакритішою областю стала Дніпропетровська, оскільки з 30 запитів, які було подано до 6 установ Національної поліції в області (включно з ГУНП), відповіді надійшли лише на 9 запитів. Друга і четверта хвилині запитів були повністю проігноровані всіма установами, а на першу хвилю запитів відповідь надійшла лише від ГУНП.

Найвідкритішою областю стала Івано-Франківська, однак вище "середнього рівня" (67,5%) відповідно до шкали оцінювання піднятися їй не вдалося.

Найпоширенішими неправомірними відмовами стали:

- неперенаправлення запиту за належністю – порушення частини 3 статті 22 Закону України "Про доступ до публічної інформації": "Розпорядник інформації, який не володіє запитуваною інформацією, але якому за статусом або характером діяльності відомо або має бути відомо, хто нею володіє, зобов'язаний направити цей запит належному розпоряднику з одночасним повідомленням про це запитувача. У такому разі відлік строку розгляду запиту на інформацію починається з дня отримання запиту належним розпорядником";
- віднесення інформації до службової – порушено частину 2 статті 6 Закону України "Про доступ до публічної інформації": "Обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до закону при дотриманні сукупності таких вимог: 1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя; 2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам; 3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні." Та порушено частину 7 статті 6 Закону України "Про доступ до публічної інформації": "7. Обмеженню доступу підлягає інформація, а не документ. Якщо документ містить інформацію з обмеженим доступом, для ознайомлення надається інформація, доступ до якої необмежений";

- посилання на загальнодоступні джерела – порушено частину 2 статті 22 Закону України “Про доступ до публічної інформації”: “Відповідь розпорядника інформації про те, що інформація може бути одержана запитувачем із загальнодоступних джерел, або відповідь не по суті запиту вважається неправомірною відмовою в наданні інформації”;
- неналежне оформлення запиту (відсутність підпису на запитах надісланих електронною поштою, відсутність по батькові та номеру телефона запитувача) – порушено частину 5 статті 19 Закону України “Про доступ до публічної інформації”: “Запит на інформацію має містити: 1) ім’я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв’язку, якщо такий є; 2) загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо; 3) підпис і дату за умови подання запиту в письмовій формі.”

РОЗДІЛ III. Наповнення офіційних сайтів публічною інформацією

У цій частині дослідженням оцінювалось наповнення сайту Національної поліції України, сайтів управлінь НПУ в областях та в м. Києві – всього 26 сайтів. Дослідження проводилось в період з початку серпня по середину вересня 2017 року. Для формування наведеного нижче рейтингу використовувались дані саме цього періоду. Варто зауважити, що на початку 2018 року Національна поліція України внесла суттєві зміни в структуру свого сайту, який послужив зразком для сайтів управлінь НПУ в областях. Аналіз рівня наповнення сайту НПУ станом на квітень 2018 року буде приведено окремо наприкінці цього розділу.

Перелік законодавчих актів, імплементація і виконання яких перевірялась даним дослідженням, приведено в Методології. Якісні характеристики інформаційної відкритості визначались за допомогою декількох критеріїв: повноти, актуальності, навігаційної доступності та доступності форматів розміщеної на офіційних сайтах інформації.

Під повнотою (наявністю) інформації розуміється міра відповідності обсягу розміщеної на офіційних сайтах інформації, складу і змісту інформації, достатньої для сформування цілісної уяви з того або іншого параметру.

При визначенні максимально можливого обсягу і складу інформації необхідно виходити з буквального тлумачення параметру, ґрунтуючись на:

- вимогах нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органу влади зі створення і отримання інформації, і, які визначають зміст такої інформації;
- логічному визначенню концептуального значення параметру.

Під навігаційною доступністю інформації розуміється рівень простоти і зручності її пошуку на офіційному сайті. Навігаційна структура – схема, відповідно до якої відвідувачі здійснюють переходи між сторінками сайту. Вона логічно об’єднує різні інформаційні блоки, відображає поточне місце розташування відвідувачів на сайті, надає елементи управління для переходів. Навігаційна доступність повинна бути такою, щоб відвідувачам у будь-який момент часу було ясно на якій сторінці вони знаходяться, як з цієї сторінки можна потрапити до іншої сторінки та повернутися до попередньої. Найкраща навігаційна доступність не більше трьох кліків мишкою.

Під доступністю форматів розуміється можливість отримання інформації в різних форматах: гіпертекстовому, графічному та у форматі файлу для скачування (електронний документ).

Більшість інформації на сайтах повинна бути представлена в гіпертекстовому форматі (HTML), тобто такому, що обробляється браузером та відтворюється на екрані у звичному для людини вигляді (без скачування). Однак, якщо інформація розпорядника міститься в файлах для скачування, для визначення доступності форматів застосовується Постанова «Про затвердження Положення про набори даних». Відповідно до п. 9 при оприлюдненні наборів даних використовуються такі формати:

- Текстові дані: TXT, RTF, ODS*, DOC(X), PDF (з текстовим змістом, не скановане), (X)HTML*
- Структуровані дані: RDF*, XML*, JSON*, CSV*, XLS(X), ODT*, YAML*

- Графічні дані: GIF*, TIFF, JPG (JPEG)*, PNG*
- Відеодані: MPEG, AVI, FLV
- Аудіодані: MP3, WAV
- Дані, розроблені в Macromedia Flash SWF, FLV
- Заархівовані дані: ZIP*, 7z*, Gzip*, Bzip2*

Під актуальністю інформації розуміється рівень частоти оновлення інформації на офіційному сайті і збереження тимчасової цінності даної інформації у момент її отримання. Актуальність залежить від динаміки зміни її характеристик в часі і інтервалу часу, який минув з моменту виникнення події.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації»:

- Інформація, підлягає обов'язковому оприлюдненню невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дня затвердження документа. У разі наявності у розпорядника інформації офіційного веб-сайту така інформація оприлюднюється на веб-сайті із зазначенням дати оприлюднення документа і дати оновлення інформації (частина 2);
- Невідкладному оприлюдненню підлягає будь-яка інформація про факти, що загрожують життю, здоров'ю та/або майну осіб, і про заходи, які застосовуються у зв'язку з цим (частина 4).

Таблиця 7. Рейтинг сайтів установ Національної поліції України

Розпорядник		%
Задовільний рівень	ГУНП у Миколаївській області	45,5
	ГУНП у Одеській області	42,5
	ГУНП у Дніпропетровській області	42
	ГУНП у Львівській області	41,2
Низький рівень	ГУНП у м. Києві	40,9
	ГУНП у Запорізькій області	39,5
	ГУНП у Хмельницькій області	39,5
	ГУНП у Кіровоградській області	38,8
	ГУНП у Житомирській області	38,6
	Апарат Національної поліції України	37,9
	ГУНП у Вінницькій області	37,8
	ГУНП у Полтавській області	37,8
	ГУНП у Сумській області	37,3
	ГУНП у Донецькій області	34,9
	ГУНП у Черкаській області	34,1
	ГУНП у Чернігівській області	33
	ГУНП у Івано-Франківської області	32,8
	ГУНП у Тернопільській області	32,5
	ГУНП у Рівненській області	32,3
	ГУНП у Закарпатській області	31,9
	ГУНП у Херсонській області	29,3
	ГУНП у Волинській області	29,1
	ГУНП у Харківській області	28,3
ГУНП у Чернівецькій області	27,8	
ГУНП у Київській області	27,2	
Незадовільний рівень	ГУНП у Луганській області	17,6

Окрему увагу хотілося б приділити проблемам, виявленими наступними блоками Методології:

1. Загальна інформація

1.1. Колонтитул

На жодному із сайтів не вказано ні повну назву установи, ні скорочену (окрім сайту центрального апарату Національної поліції – там зазначено скорочену назву органу). Також не зазначається, що даний сайт є офіційним веб-сайтом установи, як це передбачено чинним законодавством.

1.2. Загальна інформація про орган влади

Більша частина сайтів не містить такої інформації як основні завдання, місія, функції, компетенція (повноваження) та нормативно-правові засади діяльності в належному об'ємі. Наявна на сайтах інформація зачасту неповна чи застаріла.

1.3. Загальна контактна інформація

На всіх сайтах присутня загальна контактна інформація, яка відповідає параметрам повноти, навігаційної доступності та актуальності. Зауваження є до інформації щодо розпорядку роботи установи, якій належить сайт – за методологією, на жодному з сайтів не було належним чином розміщено цю інформацію.

2. Структура, відомості про керівництво

Інформацію про організаційну та територіальну структури поліції на сайтах Нацполіції подано лише у вигляді переліку структурних та територіальних підрозділів, ні в графічному, ані в описовому форматі ці відомості не розміщено. Також є зауваження до повноти інформації щодо структурних та територіальних підрозділів установи – а саме, відсутня інформація по частині структурних та територіальних підрозділів (контакти, повноваження, засади діяльності), відсутня інформація щодо організаційної структури, звітів про діяльність та розпорядку роботи структурних та територіальних підрозділів.

Відомості про очільника установи Національної поліції та його заступників, здебільшого не містять контактної інформації (відсутні номери телефонів та електронні адреси). Відсутня інформація щодо повноважень (обов'язків) керівництва органу. Доволі часто відсутня інформація щодо порядку запису на особистий прийом.

3. Відкриті дані

Відповідно до п. 51 ч.1 ст. 15 ЗУ «Про доступ до публічної інформації», «розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати... перелік наборів даних, що оприлюднюються у формі відкритих даних».

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 “Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних” усі розпорядники публічної інформації мають оприлюднювати у форматі відкритих даних:

- Довідник підприємств, установ (закладів) та організацій розпорядника інформації та підпорядкованих йому організацій, у тому числі їх ідентифікаційних кодів, офіційних веб-сайтів, адрес електронної пошти, телефонів та адрес;
- Інформація про організаційну структуру розпорядника інформації;
- Нормативи, що затверджуються та підлягають оприлюдненню відповідно до закону розпорядником інформації;
- Переліки національних стандартів, які в разі добровільного застосування є доказом відповідності продукції вимогам технічних регламентів;
- Звіти, в тому числі щодо задоволення запитів на інформацію;
- Інформація про систему обліку, види інформації, яка зберігається розпорядником;
- Реєстр наборів даних, що перебувають у володінні розпорядника інформації;
- Адміністративні дані, що збираються (обробляються) та підлягають оприлюдненню відповідно до вимог закону, розпорядника інформації;
- Нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником інформації, проекти рішень, що підлягають обговоренню, ін-

- формація, визначена законодавством про засади регуляторної політики;
- Фінансова звітність суб'єктів господарювання державного сектору економіки;
 - Переліки регуляторних актів із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їх результативності та інформації про місце їх оприлюднення;
 - Звіти про виконання фінансових планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Крім того, Національна Поліція має ще оприлюднювати: Інформацію про стан застосування законодавства про адміністративну відповідальність органами Національної поліції.

На єдиному Державному порталі відкритих даних (data.gov.ua) наразі зареєстровані кабінети лише Національної поліції України та ГУНП у Донецькій області. Перші оприлюднили всього 8 наборів відкритих даних (<http://data.gov.ua/users/547>, дата оприлюднення – 20 квітня 2016), другі – 7 наборів відкритих даних (<http://data.gov.ua/users/5841>, оприлюднено в проміжок між 9 жовтня 2017 та 17 січня 2018). Ці дані не можна назвати ні повними, ні такими, що регулярно оновлюються. Решта установ Національної поліції навіть не приступали до імплементації та виконання даної норми.

Що ж стосується сайтів установ Національної поліції, на жодному з них не розміщено ні реєстри наборів відкритих даних та паспорти наборів відкритих даних, ні посилання на ці дані, опубліковані на Державному порталі відкритих даних. Варто зауважити, що вимога оприлюднення цих даних не лише на Державному порталі відкритих даних, а й на власних сайтах передбачена ст. 101 Закону України «Про доступ до публічної інформації»: «Розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах».

4. Нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії та проекти актів

Відповідно до п.4 ч.1 ст.15 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» «розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати... нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню...». Відтак, оцінювалась наявність на сайті установи переліку і текстових копій нормативно-правових актів та актів індивідуальної дії, виданих установою. Аналіз показав, що ця інформація практично відсутня на сайтах установ Національної поліції України. Тобто, на окремих сайтах (найбільше на сайті НПУ) можна знайти переліки таких нормативно-правових актів, проте є питання щодо актуальності та повноти опублікованої інформації – наприклад, кількість опублікованих НПА є значно меншою за відому нам кількість таких документів, а по тим документам, що опубліковані – не вказується дата публікації, що не дозволяє встановити періодичність оновлення та строки публікації, встановлені ЗУ «Про доступ до публічної інформації» (ч.2 ст. 15 ЗУ «Про доступ до публічної інформації», «Інформація... підлягає обов'язковому оприлюдненню невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дня затвердження документа... така інформація оприлюднюється на веб-сайті із зазначенням дати оприлюднення документа і дати оновлення інформації»). До того ж, навіть в цих випадках публікується лише перелік НПА, ознайомитись із текстом цих документів неможливо, оскільки з ними здебільшого не можна ознайомитись і з інших відкритих джерел. Однією з причин такої ситуації бачимо відсутність визначення на законодавчому рівні поняття нормативно-правового акту. В рамках неодноразових комунікацій з працівниками відповідних структурних підрозділів Національної поліції останні наголошували на своєму розумінні термінології документації, якою оперує Національна поліція. Так, в роботі української поліції існує поняття організаційно-розпорядчої документації, в той же час, таке поняття не згадується ст. 15 ЗУ «Про доступ до публічної інформації». Задля вирішення даного питання бачимо необхідним надання роз'яснення на рівні керівництва Національної поліції України щодо необхідності своєчасного і системного оприлюднення такої документації, оскільки вона є публічною інформацією.

5. Відомості про цільові/регіональні програми, замовником чи виконавцем яких є орган влади

Відповідно до ст. 8 Постанови Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади», Національна поліція України та її територіальні підрозділи зобов'язані оприлюднювати

на своїх сайтах відомості про цільові/регіональні програми, замовником чи виконавцем яких є установа (в нашому випадку – територіальний підрозділ НПУ), а також, звіти про їх виконання. Натомість, на жодному з 26 сайтів не було виявлено жодних згадок стосовно такої інформації. В рамках дослідження нами був розісланий запит щодо переліку таких програм, із наданих установами НПУ відповідей встановлено, що такі програми існують майже в кожному територіальному підрозділі НПУ. Що ж стосується сайту Центрального апарату НПУ, на ньому мала би бути розміщена інформація щодо цільових та регіональних програм, виконавцем чи замовником яких є підрозділи Національної поліції України. Відтак, маємо констатувати, що дана вимога законодавства не виконується Центральним апаратом НПУ та її територіальними підрозділами.

6. Взаємодія з громадськістю

6.1. Громадські обговорення та слухання

З інформації, наданої установами НПУ, громадські обговорення та слухання проводились лише Центральним апаратом управління Національної поліції України. Відтак, оцінювалась присутність даної інформації лише на сайті НПУ. Так, на вищезгаданому сайті в окремій вкладці приводиться інформація щодо тексту проекту, що обговорюється (зауваження щодо доступності формату – документ не завантажується), порядку участі в обговоренні та кінцевої дати прийому заявок (пропозицій) від громадян. Разом з тим, відсутня інформація щодо проектів, що пройшли обговорення (та їх текстів), а також, звіти про проведення консультацій з громадськістю, що не дозволяє повною мірою оцінити рівень взаємодії НПУ з громадськістю в частині громадських обговорень.

6.2. Регуляторна діяльність

Виходячи з того, що структурні та територіальні підрозділи НПУ не є суб'єктами регуляторної діяльності, оцінювалась наявність інформації щодо здійснення регуляторних актів на сайті Центрального апарату НПУ. Отже, більша частина передбаченої чинним законодавством інформації присутня на сайті. Разом з тим, відсутня інформація щодо діючих регуляторних актів та аналізу впливу регуляторних актів.

6.3. Звернення громадян

На більшості сайтів установ НПУ відсутні контактні номери телефону, за яким можна подати звернення, опис порядку і строків розгляду звернень громадян, звіти про роботу зі зверненнями громадян. Також не передбачено можливість направити звернення безпосередньо із сайту. Разом з тим, на деяких сайтах відсутня інформація щодо порядку приймання звернень громадян, поштової та електронної адрес для надсилання звернень.

6.4. Право на доступ до публічної інформації

Сайти установ НПУ мають більшу частину інформації щодо права на доступ до публічної інформації, порядку подання та контактів для надсилання запитів. Втім, деякі сайти не мають інформації щодо фізичної адреси для подання запитів особисто, години прийому та порядку оскарження. На жодному з оцінюваних сайтів немає передбаченого ст.18 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» обліку публічної інформації, а також, не передбачено можливість подання запитів безпосередньо з сайту шляхом заповнення форми.

7. Відомості щодо надання послуг (в тому числі, адміністративних)

Сайт Центрального апарату Національної поліції України не має жодної інформації щодо переліку і порядку надання послуг (в тому числі адміністративних). Тим не менше, сайти управлінь НПУ в областях в тій чи іншій мірі містять інформацію щодо таких послуг, проте очевидно, що інформація оприлюднена несистемно, є неактуальною та неповною; наявної інформації недостатньо для якісного користування згаданими послугами.

8. Інформація про закупівлю товарів, робіт, послуг за бюджетні кошти

Перелік інформаційних повідомлень про оголошені торги, план проведення закупівель товарів, робіт, послуг для потреб органу влади, а також, звіти про результати проведення процедури закупівлі опубліковані на сайті Центрального апарату НПУ. Разом з тим, управління НПУ в областях в цій частині публікують або інформацію за одним з перерахованих вище пунктів, або взагалі ігнорують дану вимогу чинного законодавства.

9. Кадрове забезпечення

Здебільшого на сайтах установ НПУ інформація щодо переліку вакантних посад, посадових обов'язків, окладу, умов подання та місця проведення конкурсу, а також, порядку оскарження результатів конкурсу, публікується. Важливо зазначити, що на жодному із сайтів не було знайдено інформації щодо результатів конкурсу на заміщення вакантних посад.

10. Бюджет, фінанси

Дане питання не висвітлюється на сайтах установ НПУ взагалі.

11. Надзвичайні ситуації

Оцінювалась присутність інформації щодо переліку заходів щодо попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій, рекомендації щодо їх попередження, а також, щодо встановленого в органі влади порядок прийому заяв про пригоди та злочини. На сайтах установ НПУ немає окремої вкладки для швидкого доступу до інформації щодо надзвичайних ситуацій. Проте, інформацію щодо порядку прийому заяв про пригоди та злочини можна знайти у інших вкладках. Очевидно також, що у разі настання надзвичайної ситуації оголошення про неї та рекомендації щодо поведінки громадян можна буде знайти в розділі новинної стрічки.

12. Доступ для осіб з обмеженими можливостями

Сайти установ Національної поліції України не облаштовані інструментами для підтримки осіб зі слабким зором та звукового супроводження дій користувача на сайті.

13. Додаткові вагомні параметри

До уваги бралась наявність корисних інтерактивних сервісів, таких як:

- Наявність інтерактивної форми квитанції про сплату державного мита та інших необхідних платежів з необхідними реквізитами (можливість заповнити і роздрукувати квитанцію прямо з сайту);
- Можливість завантажити на технічні засоби користувача бланк квитанції про оплату державного мита та інших необхідних платежів, який містить всі необхідні банківські реквізити отримувача платежу;
- Можливість заповнити і роздрукувати форму звернення за наданням адмінпослуг;
- Можливість збереження форми звернення за наданням адмінпослуг на технічних засобах користувача в форматі, який дозволяє користувачу самостійно її заповнити і роздрукувати.

Також оцінювалась можливість здійснення зворотного зв'язку з користувачами інформації:

- Наявність інтерактивної форми звернення (можливість заповнити і направити заяву безпосередньо із сайту);
- Наявність рубрики «питання-відповідь»;
- Інформація про розробника офіційного сайту;
- Адреса електронної пошти для направлення технічних зауважень;
- Можливість підписки на новини з офіційного сайту.

Усі згадані вище пункти не присутні на сайтах Національної поліції України.

Наприкінці 2017 року Національна поліція України запустила в роботу свій оновлений сайт, який став прототипом для сайтів управлінь НПУ в областях. Важливо зазначити, що оновлений сайт має в собі ряд позитивних змін, направлених на навігаційну доступність та імплементацію додаткових сервісів. Разом з тим, доволі багато інформації, передбаченої структурою сайту, поки що відсутня. У квітні 2018 року було проведено повторний аналіз сайту Центрального апарату Національної поліції України за відповідною частиною Методології. Варто зауважити, що оновлений сайт отримав нижчу кількість балів (110 балів, що становить 27% від закладених Методологією параметрів), ніж при аналізі у вересні 2017 року (154 бали, 38%). Розглянемо детальніше, яких змін зазнав сайт з точки зору відкритості та порівнюючи з результатами моніторингу у вересні 2017:

1. Загальна інформація

1.1. Колонтитул

Колонтитул містить повну назву, а також – зазначення, що сайт є офіційним.

1.2. Загальна інформація про орган влади

На сайті НПУ, як і в попередній версії, не опубліковано основні завдання, місію, функції, компетенція (повноваження), натомість, викладено нормативно-правові засади діяльності.

1.3. Загальна контактна інформація

Загальна контактна інформація присутня, проте не опубліковано розпорядок роботи.

2. Структура, відомості про керівництво

Інформацію про організаційну та територіальну структури поліції на сайтах Нацполіції викладено в графічному (схематичному) і описовому форматі. Проте є зауваження до повноти інформації щодо структурних підрозділів установи – а саме, наповнення інформацією щодо контактів, повноважень, засад діяльності та організаційної структури становить близько 10% від загального числа структурних підрозділів. Інформація щодо звітів про діяльність та розпорядку роботи структурних підрозділів не публікується взагалі. Що стосується інформації щодо територіальних підрозділів НПУ – є інформація лише щодо переліку установ. Решта інформації, в тому числі щодо сайтів та контактів – відсутня.

Відомості про очільника установи Національної поліції та його заступників станом на сьогодні містять лише ПІБ та посаду. Відсутня інформація щодо повноважень (обов'язків) керівництва, контакти, графіку прийому громадян та порядку запису на прийом.

3. Відкриті дані

На оприлюднення відкритих даних оновлення сайту НПУ ніяк не вплинуло – жодної законодавчо встановленої норми в цій частині не виконано.

4. Нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії та проекти актів

В частині оприлюднення нормативно-правових актів, прийнятих розпорядником, після оновлення сайту ситуація не змінилась. Станом на сьогодні, така інформація не публікується на сайті НПУ. Оновлений сайт містить вкладки, контент яких міг би відповідати питанню публікації відомчих НПА, проте ці вкладки не працюють.

5. Відомості про цільові/регіональні програми, замовником чи виконавцем яких є орган влади

Дана вимога чинного законодавства не виконується Центральним апаратом НПУ та її територіальними підрозділами.

6. Взаємодія з громадськістю

6.1. Громадські обговорення та слухання

В окремій вкладці приводиться інформація щодо тексту проекту, що обговорюється (зауваження щодо доступності формату – документ не завантажується) та кінцевої дата прийому заявок (пропозицій) від громадян. Разом з тим, відсутня інформація щодо проектів, що пройшли обговорення (та їх текстів), а також, звіти про проведення консультацій з громадськістю, що не дозволяє повною мірою оцінити рівень взаємодії НПУ з громадськістю в частині громадських обговорень. В даному випадку оновлення сайту мало негативний наслідок – зникла інформація щодо порядку участі в обговоренні проектів.

6.2. Регуляторна діяльність

Більша частина передбаченої чинним законодавством інформації присутня на сайті. Разом з тим, відсутня інформація щодо відстеження регуляторних актів.

6.3. Звернення громадян

Питання порядку звернення громадян прописано на належному рівні, в сайт інтегровано сервіси, покликані полегшити комунікацію з особою, котра звертається до установи в рамках звернення громадян. Єдине зауваження – відсутні звіти про роботу зі зверненнями.

6.4. Право на доступ до публічної інформації

В сайт інтегровано зручний інтерактивний інструмент для подання запитів, інформація викладена доступно. Проте, відсутнім є ряд важливої інформації, передбаченої чинним законодавством, а саме: порядок складання та подання запиту на інформацію, телефон/факс для подання запиту, місцезнаходження (адреса) роботи із публічною інформацією в приміщенні розпорядника, графік прийому запитувачів, порядок оскарження рішень розпорядників інформації, звіти про роботу із запитами на інформацію. Також на сайті немає передбаченого ст.18 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» обліку публічної інформації.

7. Відомості щодо надання послуг (в тому числі, адміністративних)

Сайт Центрального апарату Національної поліції України не має жодної інформації щодо переліку і порядку надання послуг (в тому числі адміністративних).

8. Інформація про закупівлю товарів, робіт, послуг за бюджетні кошти

На оновленому сайті є відповідна вкладка, проте станом на сьогодні опубліковано лиш перелік інформаційних повідомлень про оголошені торги. Що стосується планів проведення закупівель товарів, робіт, послуг для потреб органу влади, а також, звітів про результати проведення процедури закупівлі – така інформація відсутня, попри те, що на сайті, який оцінювався у вересні 2017 року, ця інформація публікувалась.

9. Кадрове забезпечення

Інформація щодо переліку вакантних посад, посадових обов'язків, окладу, умов подання та місця проведення конкурсу, публікується. Важливо зазначити, що на сайті немає інформації щодо результатів конкурсу на заміщення вакантних посад, а також, порядку їх оскарження.

10. Бюджет, фінанси

Дане питання не висвітлюється на сайтах установ НПУ взагалі.

11. Надзвичайні ситуації

Оцінювалась присутність інформації щодо переліку заходів щодо попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій, рекомендації щодо їх попередження, а також, щодо встановленого в органі влади порядок прийому заяв про пригоди та злочини. На сайті немає окремої вкладки для швидкого доступу до інформації щодо надзвичайних ситуації. Також, не вдалося знайти даної інформації і при пошуку по іншим розділам сайту, в тому числі – в стрічці новин.

12. Доступ для осіб з обмеженими можливостями

Як було констатовано аналізом у вересні 2017 року, сайти установ Національної поліції України не облаштовані інструментами для підтримки осіб зі слабким зором та звукового супроводження дій користувача на сайті. Така ж ситуація зберігається і станом на сьогодні.

13. Додаткові вагомні параметри

До уваги бралась наявність корисних інтерактивних сервісів, таких як:

- Наявність інтерактивної форми квитанції про сплату державного мита та інших необхідних платежів з необхідними реквізитами (можливість заповнити і роздрукувати квитанцію прямо з сайту);
- Можливість завантажити на технічні засоби користувача бланк квитанції про оплату державного мита та інших необхідних платежів, який містить всі необхідні банківські реквізити отримувача платежу;
- Можливість заповнити і роздрукувати форму звернення за наданням адмінпослуг;
- Можливість збереження форми звернення за наданням адмінпослуг на технічних засобах користувача в форматі, який дозволяє користувачу самостійно її заповнити і роздрукувати.

Також оцінювалась можливість здійснення зворотного зв'язку з користувачами інформації:

- Наявність інтерактивної форми звернення (можливість заповнити і направити заяву

- безпосередньо із сайту);
- Наявність рубрики «питання-відповідь»;
 - Інформація про розробника офіційного сайту;
 - Адреса електронної пошти для направлення технічних зауважень;
 - Можливість підписки на новини з офіційного сайту.

Усі згадані вище пункти не присутні на сайті НПУ, а відповідно, і на інших сайтах установ Національної поліції України.

Втім, розробляючи новий сайт, керівництво НПУ не звернулося за консультаціями з до профільних громадських організацій, консультацій з громадськістю також не проводилось. Це, зокрема, і послужило причиною виявленої останнім моніторингом ситуації – а саме, замість підвищення загальної оцінки сайту спостерігаємо її суттєве пониження. Ряд важливих вимог чинного законодавства так і не було імplementовано.

РОЗДІЛ IV. Доступ до публічної інформації в приміщенні розпорядників

Таблиця 8. Рейтинг територіальних підрозділів Національної поліції та поліцейських установ області щодо рівня забезпечення права на доступ до публічної інформації в приміщенні розпорядника

Назва	ГУНП	Область
Апарат Національної поліції України	90,6	
Вінницька область	96,9	81,3
Івано-Франківська область	90,6	68,2
Миколаївська область	87,5	46,4
Рівненська область	87,5	60,9
Херсонська область	84,4	78,1
Черкаська область	81,3	62,0
Кіровоградська область	75,0	44,8
Житомирська область	68,8	56,8
Сумська область	68,8	42,7
Хмельницька область	68,8	51,6
Дніпропетровська область	65,6	52,1
Тернопільська область	65,6	58,3
Харківська область	65,6	51,6
Волинська область	59,4	50,5
Закарпатська область	59,4	42,7
Полтавська область	59,4	74,5
Чернівецька область	59,4	51,6
Донецька область	56,3	45,8
Одеська область	56,3	55,2
Запорізька область	53,1	54,2
Чернігівська область	53,1	56,3
Київ (ГУНП та тервідділи в місті)	37,5	49,0
Луганська область	28,1	52,1
Львівська область	28,1	45,3
Київська область	21,9	41,1

Моніторингова кампанія показала, що організація та забезпечення доступу до публічної інформації в приміщеннях установ Національної поліції напряму залежить від політики керівника цієї установи. Такий висновок ми можемо зробити з результатів, отриманих в

ході дослідження. Так, рівень забезпечення права на доступ до публічної інформації в ГУНП Вінницької області сягає 96,9 відсотків, в той час як відповідний показник в ГУНП Київської області – всього лиш 21,9 відсотків. Результати решти установ розтягнулись по всій шкалі від високого, майже стовідсоткового рівня забезпечення, до низького, при якому пересічному запитувачу отримати інформацію у цей спосіб буде майже неможливо. Що ж стосується загального рейтингу, де врахований рівень організація та забезпечення доступу до публічної інформації в приміщеннях територіальних підрозділів управлінь в областях (відділи та відділення поліції), ситуація перманентно є гіршою. Щоправда, спостерігається тенденція, що якщо на рівні управління в області організація забезпечення доступу до публічної інформації в приміщенні розпорядника отримала оцінку нижче 50%, територіальні підрозділи організують дане питання на загальному середньому рівні.

Така ситуація обумовлена, в першу чергу, відсутнім або неналежним нормативним регулюванням даного питання на рівні управлінь в областях, а також, низьким рівнем розуміння питання доступу до публічної інформації співробітниками, як наслідок відсутності відповідного кваліфікаційного навчання для осіб, до посадових обов'язків яких належить робота із запитами та контроль за їх виконанням.

Якщо говорити про типові порушення та проблеми, що мають місце при забезпеченні доступу до публічної інформації в установах Національної поліції, варто наголосити на наступних:

- Зазвичай людину, що прийшла до установи поліції щоб подати запит, зустрічає черговий або помічник чергового. Ці представники поліції, як показує дослідження, в більш ніж половині випадків не можуть одразу зорієнтувати, до кого потрібно звернутися людині з цим питанням. Відтак, запитувачу доводиться пояснювати мету свого візиту, зміст запиту, аргументувати, навіщо йому така інформація, тощо. Проте, траплялись випадки, у яких монітора, після тривалого спілкування із посиленням на законодавство, відправляли до чергового слідчого або ж приймали запит в черговій частині, реєструючи його в журналі ЄРДР, що суперечить нормам, встановленим наказом НПУ №95. Разом з тим, якщо в установі функціонує приймальня громадян або ж канцелярія знаходиться не за турнікетом і є вільною в доступі – проблем, пов'язаних із відмовою в реєстрації, неналежної реєстрації чи ускладнення процедури подання запиту оформленням перепустки, не виникає.
- Особа, що уповноважена приймати та реєструвати запити не реєструє запит відразу, натомість, лишає його для візування спершу керівником установи. В такій ситуації, що порушує встановлені наказом НПУ №95 вимоги про порядок реєстрації, запитувач не може отримати завірену копію свого запиту із вказаним на ній вхідним номером. Разом з тим, фіксувались випадки, коли працівник поліції відмовляв у наданні копії. Фіксувались також проблеми з наданням консультацій щодо складання запиту.
- Питання наявності інформаційних стендів чи їх наповненості. Здебільшого, стенди присутні, проте на них опубліковано лише невелику частину інформації, передбаченої ст. 15 ЗУ «Про доступ до публічної інформації». Самі стенди або інформація на них розташовані таким чином, що ознайомитись із їх змістом складно або взагалі неможливо (високо, тьмяне освітлення, дрібний шрифт на опублікованих копіях, неможливість гортати багатосторінкові документи). Також фіксувалась наявність на стендах установ Нацполіції негативного контенту – наприклад, реклами.
- Питання наявності спеціально облаштованих місць для роботи запитувачів з документами. В багатьох випадках, такими місцями слугують кімнати для прийому громадян, проте їх облаштування та забезпечення необхідними інструментами (оргтехніка, канцелярські засоби) не є на належному рівні. Разом з тим, доволі часто для того щоб потрапити до цих приміщень, необхідно отримати дозвіл чергового, а інколи – навіть оформити перепустку.
- Передбачена законодавством можливість ознайомлюватись і працювати з документами в приміщенні розпорядника. У зв'язку з тим, що в Національній поліції відсутній нормативний документ, яким би регулювалась ця процедура, а також, порядок надання доступу до документів, що містять інформацію із грифом ДСК, посадові особи вимушені самостійно придумувати, як виконувати цю норму. Як наслідок – неправомірні відмови у наданні інформації або ж надання конфіденційної інформації «для ознайомлення».

Здебільшого при надходженні запиту, в якому запитувач як спосіб отримання інформації вказує «ознайомитись в приміщенні розпорядника», виконавець запиту все-одно робить копії запитуваних документів, не зважаючи на їх об'єм, і надає ці копії або листом у відповідь на запит, або ж безпосередньо запитувачу в приміщенні установи. Також, нерегульованою є процедура інформування запитувача про те, що запитувану інформацію підготовано. Так, менше ніж в третині випадків запитувач отримує листа з інформацією про виконання запиту, а також, адресою установи, де запитувач може отримати запитувану інформацію та графік роботи. Решта виконавців або телефонують запитувачу, або просто присилають запитувану інформацію, зачасти – не в повному обсязі.

- Доступ до приміщень особами з інвалідністю та маломобільними групами населення. Навіть приміщення установ управліннь в областях мають суттєві проблеми, пов'язані із відсутністю або неналежним облаштуванням пандусів та кнопок виклику працівників поліції. Ще гіршою виглядає ситуація в частині забезпечення даного питання у відділах та відділеннях НПУ. Ця проблема пов'язана з неналежним матеріально-технічним забезпеченням установ поліції, а також, відсутнім чи неефективним контролем за дотриманням законодавчо встановлених норм. Моніторинговою кампанією також зафіксовано випадки, коли належним чином побудований чи споруджений пандус заблоковано сторонніми предметами чи обмежено замками. Виявлено також проблеми з шириною дверних проємів та загатованих проходів.

Особи, що приймають запити, не знають як діяти в ситуації, коли запитувачу потрібна допомога із написанням запиту. Моніторинговою кампанією неодноразово фіксувались відмови в оформленні запитів працівником поліції.

Вирішення означених проблем бачимо в підготовці та затвердженні на рівні Центральному апарату Національної поліції типових положень, якими б передбачалось регулювання усіх піднятих Методологією питань. Таким чином можна буде гарантувати якісне дотримання та імплементацію вимог чинного законодавства в відомчі НПА. Також, необхідним є профільне навчання для працівників поліції, які займаються роботою зі зверненнями та запитами громадян.

ВИСНОВКИ

Ситуація із забезпеченням доступу до публічної інформації як важливої складової закладеного в ЗУ «Про Національну поліцію» принципу відкритості є доволі плачевною. Лише ГУНП в Тернопільській та Вінницькій областях наблизились, відповідно до класифікації приведеної вище Методології, до середнього рівня. Разом з тим, ГУНП в Луганській, Одеській, Київській та Дніпропетровській областях отримали оцінку «низький рівень». Решта ж установ розтягнулось по шкалі від 40 до 60 %, що становить собою «задовільний рівень», який, безумовно, не можна назвати належним.

Вирішення даної ситуації бачимо в наступних заходах і лише у взаємодії з керівництвом Національної поліції України:

- внесення змін до профільних відомчих НПА; напрацювання змін має відбуватись в рамках робочих груп, до складу яких мають увійти керівники та спеціалісти Департаменту документального забезпечення НПУ, Департаменту комунікації НПУ, Управління забезпечення прав людини НПУ, спеціалістів Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини та громадських експертів.
- розробка в рамках роботи означених вище робочих груп типових положень з організації доступу до публічної інформації в територіальних підрозділах НПУ.
- аналіз та розробка плану імплементації вимог чинного законодавства в частині організації та наповнення офіційних веб-сайтів Національної поліції України.
- посилення контролю за виконанням вимог чинного законодавства в частині відкритості, побудова зрозумілого і ефективного механізму оскарження порушень права на доступ до публічної інформації.
- організація та проведення кваліфікаційних навчань для осіб, що займаються питаннями доступу до публічної інформації в установах НПУ, а також, загальних навчань щодо принципу відкритості діяльності.

